

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Revolucija Maskolijoje.

Maskolijoje prasidėjo rinkimai rinkėjų atstovų į garsią dūmą. Nors rando cenzoriai daboja telegramus, neperleidžia žinių apie prievartą ir stabdymus rinkimų, bet visgi žinios apie prievartą, kokios gubernatoriai griebiasi, pateko jau ir į užrubežius. Labiausiai persekiojami darbininkai, bet randui nepatinimai ir demokratų konstitucionalistų partija. Vilniaus jeneral-gubernatorius uždraudė laikyti susirinkimus apkalbėti reikalus rinkimų net teip nuolankiai vykupo Roppo sutvertai katalikų demokratų partijai, kurios atžala Amerikoj susispaudė prie „Žvaigždės“ redakcijos, kadangi buvę mieri šios partijos nesutinka su rando mierišiais. Bet koki tie rando mieri, jis to atvirai nedrįsta pasakyti, kadangi tasyk nugadintų net savo šalininkus.

Odesoj, ant prisakymo jeneral-gubernatoriaus, garsaus iš nepasisekimų karėjų Japonija, jenerolo Kaulbarso, suareštavo darbininkų kandidatus, iš viso 66 ypatas, kad jų negalėtų išrinkti. Arestuoja visas įtekmingesnes, savistovias ypatas radikaliskėsius pažūry, kad tokių negalėtų išrinkti. Jieško visokių priežasčių, o karės laiko tiesos be pasiteisinimo gubernatoriams ir jeneral-gubernatoriams daleidžia areštuoti kiekvieną nepatinkančią ypatą ir laikyti kalėjimuose. Iš to jie ir naudojami, kemsai kalėjimus visas tokias ypatas, kad jų žmonės už savo atstovus negalėtų išrinkti. Niekada dar, turbūt, net laikuose didžiausios reakcijos, net viešpataujant Aleksandrui III, kalėjimai nebuvo taip prikimšti kaip dabar. Kadangi visi suareštuoti nepatelpa jau kalėjimuose, tai dalį jų gabena į Archangelso guberniją arba į Siberiją. Ir teip daro randas laike, kada žmonės žada daugiau laisvės, kada jų atstovus pradeda priieiti prie išdirbimo tiesų. Bet tokiose sanlygose ką gi galima išrinkti? Žinoma, vien pasileidusias biurokratijos tarnus, įnagius valdžios, bet ne tikrus žmonių atstovus. Ką gi tokia duma gali užganedinti?

Mažai bus tokių, kuriuos tokia valdžios komedija galėtų užganedinti. Kadangi ir per tokį prievartos kostuvą dabartinuose rinkimuose pereina gana dikta nepatriančių spangai randui, tai be abejonės dar Durnovo ir Witte griebis kokios naujos komedijos, kad ir tie į dūmą nepatektų, o jeigu patektų, tai stengsis tuos kokių nors būdu iš dūmos pašalinti, arba jiems lopus uždaryti.

Witte ir Durnovo gavo nuo revoliucionierių prisakymą pasitraukti nuo vietų, kitaip jie busi nuzudyti. Ar paklausys jie to prisakymo, nežinia. Kalbos apie pasitraukimą Witte platina si Maskolijoje, nesųkį jau net į užrubežius pateko žinios, buk Witte padavė carui savo rezignaciją, bet kaip iki šiol, jis vis dar sėdi ant urėdo mi-

nisterių perdėtinio. Kalba, kad apart Witte, pasitrauks nuo vietos ir vidaus ministris Durnovo. Po rinkimų gal jie ir pasitrauks, bet dabar, be abejonės, to nedarys. Jie, be abejonės, pasistengs surengti tokią dūmą, kuri nedrįstų rando mieri stabdyti, kuri vien pritartų visiems Witte ir Durnovo užmānyams. Ko randas nedrįsta dar daryti, kokių įnagių nedrįsta pats griebtis išnaikinimui rinkimų laisvės, tą jam atlieka jo paties suorganizuota ir apginkluota „juodoji šimtinė“.

2 d. berželio, Peterburge atsibuvo rinkimai fabrikų darbininkų kliajoj. Čia darbininkai turi tiesą rinkti į dūmą šešis atstovus. Kaip kituose miestuose, teip ir Peterburge, rinkimai buvo tik komedija. Iš 76 didelių dirbtuvių, tik 29 dirbtuvių darbininkai dalyvavo rinkimuose ir tai balsavo labai mažas darbininkų skaitlius. Iš tų rinkėjų viena dalis balsavo už demokratų atstovus, kiti gi už reakcijos pasekėjus. Taigi aišku, kad balsavo tik nesusipratę darbininkai, visi nesuprantanti svarbumo rinkimų. Vienas iš išrinktųjų sėdi dabar kalėjime, kitas atsiskė priimti mandatą, kadangi bijosi atžios persekiojimų. Vienas išrinktas, Ušakov, yra užvežtoju rando spautuvės, taigi caro tarnū, įnagių valdžios. Kitur policija išbraukė iš surašo visus darbininkų atstovus ir liepė darbininkams balsuoti už rando ir reakcionierių kandidatus.

Uzmiesčiuose policija suareštavo dalį delegatų, kiti iš baimės laikėsi istolo. Rinkimai buvo tik forma, bet ne rinkimai tikri. Balsavo tik 72 delegatai ir išrinko keturis demokratų ir keturis reakcijos pasekėjus.

Jeigu tokia prievarta yra Peterburge, kur randa dar vis tiek tiek kontroliuoja inteligentija, tai ką jau sakyti apie rinkimus kituose Maskolijos kraštuose, toliau nuo sostapilės! Kituose kraštuose gubernatoriai tiesiog prisako žmonėms balsuoti už savo kandidatus. Rinkimai atsibuvo teip, kaip iki šiol Lietuvoj rinkdavo vaitus.

Kadangi Witte-Durnovo randni tiek tiek pasisekė, be abejonės ant trumpo laiko, suvaldyti per anksti sukilusią Latviją, tai jis dabar užnieką laiko visus pirma žmonėms duotus pažadėjimus, duotus tasyk, kada visi caro sosto pamatai smarkiai pradėjo judėti. Dabar jiems rodo, kad sosto pamatai vėl sudrutėjo, kadangi caro kariiviai dar klausio jenerolų, tai į niekus stengiasi paversti visus pirma žmonėms duotus pažadėjimus. Witte antai Minsko deputacijai, už nereikalingas ant gatvių parengtas žmonių skerdynes žadėjo atiduoti po sudu gubernatorių Kurlovą, bet ant nurodymo Durnovo, paduoto senatui, kad tokius kaip Kurlov žmonis reikia apdovanoti, o ne bausti, senatas jį rado nekaltu ir jis ir dabar yra Minsko gubernatoriumi, nors ant jo prisakymo keli šimtai susirinkusių ant gatvių žmonių likosi užmušti. Taigi mat žmonės prieš caro

tarnus niekur teisybės rasti negal, toki Kurlovai ką nori, tą daro, žmonės neturi nė kur skųstiesi, jiems „Dievas per angštai, o caras per toli“, anot maskoliskios patarlės.

Gal Witte ir Durnovo visai nē neregutų komedijos su rinkimu atstovų į dūmą ir visą valdymo būdą bandytų vėl nukreipti į senas vėžes, iš kurių jį išstūmė nepasekmingai karė su Japonija, jeigu išdas nebutų teip tuščias. Išdas dar nuo perėitų metų tur nepritekliaus su viršum 800 milijonų rublių; reikia Japonijai užmokėti 200 milijonų už užlaikymą nelaisvių. Privelsė dabojimui sosto daugian šnipų, kitiems algas padidino, o pinigų izdas neturi nē urėdininkų algoms, nē išmokėjimui skolų. Išlūpti daugiau mokesčiai nuo žmonių negalima, kadangi jie ir teip, tiesiog, badą kenčia. Užrubežiai, ypač Prancūzai, atsiskė skolinti daugiau, kol Maskolijoje nebus konstitucijos, kol žmonių atstovai neauktvirts paskolos, kadangi griuvus sostui, caro revoliucijos laike užtrauktos paskolos žmonės galėtų nepriimti ir prancūzų duoti carui pinigai galėtų žūti. Neskolina nē Vokietija, nē kitų kraštų bankieriai. Todėl kraštų bankieriai. Todėl kraštų bankieriai. Todėl kraštų bankieriai.

Savo komedijoms Witte ir Durnovo jau ir be to per daug suerzino Maskolijos žmonis. Pritarejū skaitlius tirpsta. Duma, apart urėdininkų ir dalies popų, daugiau nieką neuzganedina. Girdėt jau, balsai apie demonstracijas darbininkų. Gegužio mėnesį jie vėl nori visuotinę štrajką pakelti. Laukiami sukilimai žmonių viešoj Maskolijoje. Greičiau todėl galima Maskolijoje ant pavasario sulaukti tokių kraujo praliejimų, kokių nebuvo nē laike didesės revoliucijos. Prancūzijoje, negu ramumo. Sukilūsų sykį žmonės, revoliucija gali pasibaigti žmonių laimėjimu, o visiško pralaimėjimu rando. Tuščiais pažadėjimais jau žmonės, turbūt, nesiduos vilioti ilgiau.

Prancūzija. Pavojus karės tarp Prancūzijos ir Vokietijos dėl Morokko ant galio įslyko. Pasakutinėj valandoj nesutinkančios viešpatystės susitaikė. Nors Prancūzija ir negavo visko, ko geidė, bet visgi jai Vokietija pripažino daugiau negu norėjo, kadangi Prancūzijos pusėj stoji delegatai visų kitų viešpatystių, išėmus vienos Austrijos, Prancūzijos policijos oficerų prieštari atiduoti keturi Morokko portai, vieną prižiūrės prancūzai ir ispanijonai, o du — ispaniški oficerai. Organizacijoj banko prancūzams palikta tiesa banke turėti beveik tiek pinigų, kitiems viešpatystėms drauge, tik banko kontraktų bus po lygiai. Taigi atsibuvusį miestą Algierais terptautiska konferencija pasibaigė pasekmingiau, negu galima buvo laukti. Konferencija toj Afrikos viešpatystėj pripažino Prancūzijai daugiau tiesų, negu kokias nors kitai viešpatystėj. Organizavimas policijos pavestas prancūzų oficerams ant penkių metų.

Turbūt pats randas ne labai tiki gauti Prancūzijoje pinigų kadangi jis bando jų įieškoti kitur ir kitokių būdų. Vokietija mat seniau norėjo nuo Maskolijos gauti dalį Lenkijos iki Vislai. Laikė lenkų pasikėlimo 1863 m. Prūsai sutraukė ant Lenkijos rubežiaus kariumenę ir pasiėmė Maskolijai padėti suvaldyti sukilusius lenkus, bet, žinoma, sykį flindę, jau butų neišėję, norėjo pasilaikyti Lenkijos dalį iki Vislai. Mierius Prūsų maskoliskias kanceleris suprato ir atmetė pasiūlytą pagalbą.

Dabar, randui tarnaujančiuose maskoliskiuose laikraščiuose patilpo straipsniai išrodanti menką naudą vakarietiškos dalies Lenkijos ir kalbinanti parduoti tą Lenkijos dalį Vokietijai. Teisybė, pardavinėjimas už pinigus kraują pelnytų provincijų žemina visgi parduodanti, bet kad kitokie išėjimo nėra,

pinigų niekur gauti negalima, o be jų randas apsielti negali, tai noriai gal už gerus pinigus tą Lenkijos dalį parduoti Vokietijai; klausymas tik ar Vokietija dabar norės pirkti, o jeigu ir pirks, tai ar panorės tiek užmokėti, kiek caro randas nori pinigų. Vokietija dabar susideda beveik iš vieno vokiečių, kitokių tautų nėra nē dešimties nuosimėjų ir tas vienodumas gyventojų daro Vokietiją tvirtesnę už susidedančią iš smulkų, tarp savęs nesutinkančių tautų, Austriją. Dalis prigulinti Vokietijai Lenkijos tik silpnina Vokietiją. Suvokietinti lenkus nepasisekė, paimtas dar naujas Lenkijos smotas dar labiau sudrutintų lenkus. Dėl tų tai priežasčių Vokietija gal visai nepanorėti pirkti siulomą Lenkijos dalį. Ant galo, tokiame užmanymui nepritaria visi neprigulinti maskoliskiai laikraščiai, išreikšianti ne rando, bet žmonių norus. Prieš žmonių norus gal randas nedrįs eiti, tokiis pardavinėjimais valdybų, nedrįs dar labiau žmonis erzinti. Bet randas pinigų neturi. Gali jų pritrūkti net išmokėjimui algų caro tarnams, o jų negaudami, jie gali suvian carą apieleist.

Savo komedijoms Witte ir Durnovo jau ir be to per daug suerzino Maskolijos žmonis. Pritarejū skaitlius tirpsta. Duma, apart urėdininkų ir dalies popų, daugiau nieką neuzganedina. Girdėt jau, balsai apie demonstracijas darbininkų. Gegužio mėnesį jie vėl nori visuotinę štrajką pakelti. Laukiami sukilimai žmonių viešoj Maskolijoje. Greičiau todėl galima Maskolijoje ant pavasario sulaukti tokių kraujo praliejimų, kokių nebuvo nē laike didesės revoliucijos. Prancūzijoje, negu ramumo. Sukilūsų sykį žmonės, revoliucija gali pasibaigti žmonių laimėjimu, o visiško pralaimėjimu rando. Tuščiais pažadėjimais jau žmonės, turbūt, nesiduos vilioti ilgiau.

Prancūzija. Pavojus karės tarp Prancūzijos ir Vokietijos dėl Morokko ant galio įslyko. Pasakutinėj valandoj nesutinkančios viešpatystės susitaikė. Nors Prancūzija ir negavo visko, ko geidė, bet visgi jai Vokietija pripažino daugiau negu norėjo, kadangi Prancūzijos pusėj stoji delegatai visų kitų viešpatystių, išėmus vienos Austrijos, Prancūzijos policijos oficerų prieštari atiduoti keturi Morokko portai, vieną prižiūrės prancūzai ir ispanijonai, o du — ispaniški oficerai. Organizacijoj banko prancūzams palikta tiesa banke turėti beveik tiek pinigų, kitiems viešpatystėms drauge, tik banko kontraktų bus po lygiai. Taigi atsibuvusį miestą Algierais terptautiska konferencija pasibaigė pasekmingiau, negu galima buvo laukti. Konferencija toj Afrikos viešpatystėj pripažino Prancūzijai daugiau tiesų, negu kokias nors kitai viešpatystėj. Organizavimas policijos pavestas prancūzų oficerams ant penkių metų.

IŠ LIETUVOS.

Iš Vilniaus

Vilniuje išvisio yra galinčių rinkti rinkėjus atstovų į viešpatystės dūmą, ant beveik 200000 miesto gyventojų, tik 20663, taigi vos dešimta gyventojų dalis, tame skaitliuje yra 11954 visokių tikėjimų krikščionys ir 8709 žydai.

Vilniaus kalėjime du politiški suimtiniai gavo protosumaišymą.

Vilniaus vyskupas gavo skundus dviejų kunigų: prabščiaus Masnikų parapijos, kunigo Šunkuno ir Boguslavo prabščiaus Burbulio, jog žemiškas naclninkas lanko paeiliu visus kunigus, apsiaučia ginkluotais policistais klebonijas ir daro be jokio pamato kratas.

Vidaus ministeris atsuntė Vilniaus gubernatoriui prisakymą nestabdyti valscijų susirinkimų; jeigu valsciai randa reikalingu, gali valscijų susirinkimus sušaukti kada yra reikalas ir susirinkę gali apsvarstinti rinkimus į viešpatystės dūmą. Žemiški naclninkai tokiose susirinkimuose neprivalo dalyvauti visai.

Vilniaus fabrikų darbininkai, ant susirinkimo nutarė nedalyvaut rinkimuose atstovų į viešpatystės dūmą.

Vilniaus sūdo butas perkratnes politiškas provas: Jono Kimbro, apkalinto už platinią revoliucijinių rastių, ir Povilo Motkaus, apkalinto už prigulėjimą prie udraustų drangusių.

Vilniaus gubernijoje, nuo paskutinio caro manifesto, daleidžiančio staciatikiams pereiti į kitokį tikėjimą, taigi per keturis mėnesius, 20-3150 rubl. čekių. Išbėgę iš kontoro, patiko kareivius ir pradėjo į juos šaudyti. Du kareiviai likosi pašauti, bet jie sulaukė tris užpuolikus.

Rygoj policija suareštavo vieną iš žymesnių revoliucionierių vadovų. Jo gyvenime rado paslaptį spautuvę ir daug atsisaukimų.

Tvirtynėj Ust Dvinske liksų pakartas revoliucionierius Borzin, ant nuzudymo sūdo nuspręstas už pašovimą kazoko Losievo.

Latvijoje caro oficerai iki kovo mėnesio sušaudė 400 suimtų latvių, išdegino 100 ūkių. Bauskė sušaudė 2 latvių, 2 vokiečių, ir 1 žydą. Wendenų pavietįj suėmė 30 žmonių; pusę jų, nuplakę su ryškėmis, paleido, matyt jiems nē jokios kaltės darodity negalėjo.

Lukiškių kalėjime kariškas sūdas trinėjo bylą Krovno, Bierbrauero, Rubinovič ir dviejų brolių Šlaipenų. Jie apskųsti už užpuolimą ant privatiskų namų, prigulėjimą prie revoliucijinės draugystės ir besistengimą užmušti policistą.

Išeinantis Vilniuje kunigų lenkiškas laikraštis „Nowin Wilenskie“ paliovė išeidinėjęs. Matyt dabartiniam revoliucijos laike kunigų partija per mažai turi pasekėjų, jeigu nē sanvaintinio laikraščio nelstengia užlaikyti.

Kariumenės Vilniaus apskričio viršininkas apkeitė bausmę nuzudymo, ant ko kariškas sūdas buvo nusprędęs Mikolą Jakunovičą, ant išsiuntimo į katorgą ant neprubežiuoto laiko.

Vilniaus gubernijoje rinkimai atstovų į garsią viešpatystės dūmą atsibuvo galutinai 14 d. balandžio senojo kalendoriaus. Bet nieks dar šigdien negali užtikrinti, kad rinkimai tie ištikro atsibuos.

Iš Vilniaus kalėjimo paleido 8 suimtus nežinia už ką kaimiečius. Suareštuotą mokintinį Vilniaus techniškos mokyklos, Butkevičių, išgabeno į Kauno kalėjimą.

Vilniuje, ant Dominikonų gatvės, likosi atidaryta nauja lietuviškų knygų parduotynė Plasekienės ir Šlaipienės.

Iš Latvijos.

Po senovei siunta Latvijoje caro tarnai. Ikskiule 26 d. vasario likosi sušaudyti Dorov ir du broliai Tikmanai. Festene, 16 d. vasario, atkakės skraidytojų kareivių buiris plakė su ryškėmis naujus žmonių išrinktus valsciaus viršininkus. Kokenhouse, 14 d. vasario, sušaudė Kraftą.

Kursės dvarponiai vokiečiai nutarė parengti ir užlaikyti savo kašais gimnazijas Mintaujoj ir Goldingene. Mokinimo kalba jose bus vokiška. Vokiečiai mat vis nenori išsivadėti vokietinimo latvių, kaip lenkai vis dar stengiasi lenkinti lietuvius.

Kursėj maištai liuteroniškos bažnyčiose, pasitraukus kariumenėi, vėl atsinaujino. Maištai kyla Tukkumo ir pajuriniuose Kursės parlatyose. Per anksti mat randas pasigyrė, jog Latvijoje pasikėlimą suvaldė.

1 d. kovo, į kontorą fabrikos Filsero Rygoj, išsiveržė 20 ginkluotų vyrų, apvaldė tar naujančius ir direktorių, paėmė iš kasos 4161 rubl. ir už 3150 rubl. čekių. Išbėgę iš kontoro, patiko kareivius ir pradėjo į juos šaudyti. Du kareiviai likosi pašauti, bet jie sulaukė tris užpuolikus.

Rygoj policija suareštavo vieną iš žymesnių revoliucionierių vadovų. Jo gyvenime rado paslaptį spautuvę ir daug atsisaukimų.

Tvirtynėj Ust Dvinske liksų pakartas revoliucionierius Borzin, ant nuzudymo sūdo nuspręstas už pašovimą kazoko Losievo.

Latvijoje caro oficerai iki kovo mėnesio sušaudė 400 suimtų latvių, išdegino 100 ūkių. Bauskė sušaudė 2 latvių, 2 vokiečių, ir 1 žydą. Wendenų pavietįj suėmė 30 žmonių; pusę jų, nuplakę su ryškėmis, paleido, matyt jiems nē jokios kaltės darodity negalėjo.

Iš Minsko.

Iš cianykščio kalėjimo paleido žinomą akių daktarą Kaminskį, bet palikta jam prižiūrėti ant privatiskų namų, prigulėjimą prie revoliucijinės draugystės ir besistengimą užmušti policistą.

Išeinantis Vilniuje kunigų lenkiškas laikraštis „Nowin Wilenskie“ paliovė išeidinėjęs. Matyt dabartiniam revoliucijos laike kunigų partija per mažai turi pasekėjų, jeigu nē sanvaintinio laikraščio nelstengia užlaikyti.

Kariumenės Vilniaus apskričio viršininkas apkeitė bausmę nuzudymo, ant ko kariškas sūdas buvo nusprędęs Mikolą Jakunovičą, ant išsiuntimo į katorgą ant neprubežiuoto laiko.

mo nusprendė Boruchą Okserbruką, kuris buvo apskųstas už pasikėsimą ant gyvasties Minsko pavieto viršininko.

Minsko gubernijoje, mieste Nesvize, ginkluoti vyrai išiveržė į pavieto kasą ir paveržė 10000 rublių pinigų.

Minsko gubernijoje savistovių rinkėjų atstovų į viešpatystės dūmą, galinčių tiesiog rinkti atstovą, taigi turtingų dvarponių, yra 92, smulkesnių gi žemės savininkų, turinčių tiesą rinkti vien atstovų rinkėjus, yra 3049, dvasiskųjų turinčių tiesą rinkti rinkėjus yra gubernijoje 55.

Nesvize, Minsko gub., iš kariumenės magazynų, prapuolė 200 karabinų ir 20 skrynų su amunicija.

Bobruisko tvirtynėj kariškas sūdas nusprendė 13 kareivių ant sušaudymo, bet nežinia už ką. Matyt jie negarbino netikusio caro.

Iš Gardino gub.

Švietimo ministeris daleido Lietuviskio Brasto gimnazijoje įvesti norintiems mokiniams lenkiškos kalbos.

Iš Gardino gubernijos atkakio į Peterburgą įieškoti darbo 50 darbininkų, bet čia juos tuojaus suareštavo. Mat Gardino policija perstatė tuos darbininkus neistiki- mais.

Iš Dinaburgo, Vitebsko g.

Dinaburge policija areštuoja be jokio pasiteisinimo jai nepatinkančias ypatas, neseniai suareštavo du studentu, paskui kareivį unteroficiarą. Apsiaučia kokią miesto dalį ir daro kratas.

Jeneral-gubernatorių uždraudė knygynams ir knygų pardavėjams laikyti maskoliskius laikraščius: „Sin Otečestva“ ir „Novaja Zizn“. Tuom tarpu abudu laikraščiai išleina ne užrubežiuose, bet Peterburge.

I Kreslavką atkako dragunai kraugerio jenerolo Orlovo, nors nē miestelyj, nē aplinkiuose nē jokių maištų nebuvo. Atkakę dragunai, apsiautę šepetį dirbtuves ir pareikalavo išdavimo maištininkų ir ginklų. Darbininkai atsakė, jog ginklų neturi, o maištininkų nepažysta. Tasyk dragunai pradėjo darbininkus kapoti, užmušė keulis, o daug sunkiai suėdė. Iš dirbtuvių nuėjo ant kapinių ir, kaip sakėsi, įieškojo bombų, atkasinėjo kapus. Rado kokią ten skrynutę, bet narsus dragunai, bijodami prie jos prisitrinti, privertė dukterį kapinių sargo nešti rastą skrynutę į policiją. Suareštavo čia apie 70 žmonių.

Iš Kauno.

3 d. kovo, Kauno gubernijoje visose valsciuose atsibuvo rinkimai rinkėjų atstovų į viešpatystės dūmą, bet dar nežinia, ką išrinko.

Nemunas išsiliejo per krantus ir užliejo visas žemesnes Kauno dalis, iš viso užlietų yra 15 gatvių, kaip ant kurių vandens yra 5 pėdos. Mat netoli Kauno susigrūdė ledai ir pertai vanduo, sulaukytas, išsiliejo per krantus. Nuostoliai tvanų padaryti labai dideli.

Kaune susiorganizavo lietuviška demokratų konstitucionalistų partija.

Kaune, 5 d. balandžio, bus parengta dailės paroda, kuri trauksis 4 dienas.

Iš Kauno gubernijos kalėjimų paleido 35 politiškuosius suimtinus ir kaip sako, paliusuos jų dar daugiau. Bet paliusuos atiduoda po policijos priežiūrą.

Miestelyj Panemuny, netoli Kauno (Suvalkų gubernijos), snareštavo be jokios priežasties 5 namų savininkus; norėjo areštuoti ir rabiną, bet tas pabėgo.

Kaune ir jo pavietij yra vos 9500 rinkėjų atstovų į garsią Wittės dūmą.

Kaune atsibuvo rinkimai į provincijonališką konvenciją. Išrinko 7 žydus.

Iš Rietavo, Kauno gub.

Gavau žinią iš Lietuvos, jog kunigaikštis Bagdonas Oginskis iš Rietavo, Raseinių pav., gavo proto sumišimą. Tai yra paskutinis lietuviškų kunigaikščių Oginskių. Keturį metus atgal mirė kun. Mykola Oginskis, brolis šito. Nė Mykola, nė Bagdonas neturėjo vaikų; buvo apsišvedę abudu su svetimantėmis. Lietuvių mažai katram iš jų turėjo. Nors Oginskiai turėjo daug dvarų ir girių Raseinių ir Telsių pavietuose, daugiasiai paveldėję yra lenkų, bet jų yra tiek, kad nežinia, kas liks tikrų palaikeju. Nežiūrint ant lietuviško kraujo ir angštų kilties, kunigaikščių, jie ne tik lietuviams, bet ir aplinkiniams žmonėms nieko gero nepadarė ir buvo nevien kumėčių ir darbininkų neapkenčiamais, bet ir su aplinkiniais ukininkais turėjo daug vaidų už girias ir ganyklas.

Galta, kad ta giminė išnyko neprisidėjusi visai prie tautiško judėjimo, nors turtais ir įtekme būtų daug galėjus gero padaryti.

Nyksta mūsų senovės bajorai, drauge su senąja tvarka, jų vietoj stovs vyrai, kurie geriau supras tautos ir žmonių reikalus.

Fort. J. Bagočius.

Iš Šiaulių, Kauno gub.

1 d. kovo į Šiaulių kalėjimą įsiveržė du ginkluoti vyrai, matyt norėdami išliuosuoti sėdintus kalėjime politiškuosius prasižengėlius ir pradėjo šaudyti, pašovė vieną sargą. Toliaus prisigriebti nepasiekė, juos suėmė su bėgę kalėjimo sargai.

Iš Riečicos, Vitebsko gb.

Divizija generolo Volkovo, atkakusi čia, su visoms kanuolėms bombardavo namus Balšakovo ir juos sugriovė. Prie to praejo patsai Balšakov, jo sunus ir vienas nepažįstamas vyriškis.

Iš Ploksčių vals., Naumiesčio pav.

(Ištrauka iš laiško).

Vasario 22 d. [kovo 7], atvažiavo du žemsgarių, atėjo šeši kazokai ir paėmė mano tėvą, dėl šito dalyko: gruodžio 13 d. atsilankė į Ploksčių vals. aštuoni socialistai ir padarė valščiaus suėgą, išpasakoję, kaip turi žmonės užlaikyti naują tvarką. Žmonės jų paklausė. Išsirinko, sulys jų sakymo, keturis vyrus į komitetą ir naują žemsgarį, į kuriuos ir mano tėvą paskyrė. Bet, nors valščius juos ir išrinko, vienokį bijodami baumės, nieko nedarė ir jokios tvarkos nevedė. Bet kaip jau anksčiau sakiau, serdėje paėmė mano tėvą, nuvarė į Ploksčius, o ketverge išvežė į Šakius, iš Šakių į Naumiestį, iš kur dabar jau šešta diena kaip nė jokios žinios neturiame ir nežinome, kaip ilgai ji

tenai laikys. Tiek tik numanome, kad ta pati baumė ir juos patiks, kaip Lukšių komitetą. Bet Lukšių komitetas, nors ir kaltesnis prieš valdžią buvo, vienok kad žmonės rašė prašymus pas gubernatorių, tai paliko ant keturių sanvaidžių. Dėl to ir mes tarėmės rašyti prašymą pas gubernatorių, kad ir musikius paliusuotų.

Beje, po socialistų suėgų į kelias sanvaites atvažiavo viršininkas ir liepė atšaukti socialistų suėgą, tai busią dovanoja komitetams ir tiems visiems, kurie pasirašė ant tos suėgos, nes tuosysk visai mažai pasirašė žmonių, vos 50 ypatų. Žmonės paklausė viršininko, atšaukė socialistų suėgą ir pasirašė ant vyriausybės suėgos. Dėl ko dabar tuos žmonelius laikė uždare, nežinia. Mes manome, kad viršaičio darbas, nes tas ant mano tėvo turėjo piktumą. Viršaitis radęs ko kiten laiška, kad kuogreitau iš to valščiaus išsikraustytų, vis mislijo, kad mano tėvas tą dirba, kuris visai nieko apie tai nežinojo. O kad ir vėl 4 d. kovo bus rinkimai viršaičio, tai mat sumišio viršaitis visus savo priešus prašalint, kad nebut kam žmonių sukurstyt išrinkti kiti viršaitį. Mat išbuvus 12 metų viršaičiu, dabar nori iki 15 m. pasilikti. Bet girdejas ukininkus kalbant, sakė: kad ir ubagą rinksime, bet jis nepasiliks. Tuom tarpu pas mus viskas aptypo, nieko naujo negirdėt, tik tai rengia kuogreitiausiai rinkimus į ciecorystės dūmą.

S.

Iš Joniškio, Šiaulių pav.

Čia rinko atstovus ciecorystės seimam. Tapo išrinktas vienas iš bežemių, P. Mačiulis, o antras — ukininkas, dabartinis valščiaus viršaitis K. Gilis.

19 d. vasario pasirodė vasarinių paukščių: pempės, zasy, pilkieji vyčiai ir juodieji strazdai (S. P. D.). Dabar Lietuvoj visai ramu, revoliucionierių išgandyti, kaikių revoliucionierių daužo iš kulkasvaizdžių namus. Miestuose stovi ginkluota sargyba, raiti ir pėsti sargai.

Labai sunkus šis pavasaris Lietuvoj: gyvuliams trukta pašaro, žolė dar negreit pradės želti.

Dabar gyvuliai pabrango; javai nebrangūs: rugių pušas 2 r. 50 k., miežių — 2 r. 30 k.

Politechnikas.

Iš Kalvarijos, Suvalkų gub.

Kalvarijos kalėjime dabar sėdi 160 politikos nusikaltėlių, kurių skaičiuje randasi: Pranas ir Benjaminas Abraitčiai — iš Griškabudžio, Kazys Adomaitis — iš Naumiesčio, Jonas Aleksaitis — iš Griškabudžio, Gen. Aleksandras — Veiverių seminarijos mokiny; Stasys Ambraziejus — iš Padovinio; Petras Anckaitis — iš Rudzių; Juozas Andriukaitis — iš Naumiesčio; Juozas Andriuskevičius — iš Veiverių; Antanas Bacevičius — iš Gudelių; Petras Bagurckas — iš Bartininkų; Jonas ir Juozas Baltrušaitiai — iš Griškabudžio; Juozas Baronas — iš Vilkiškio; Vincas Bočys — iš Padovinio; Motiejus Brizgis — iš Padovinio; Adomas Bubys — iš Padovinio; Antanas Burzinskis — iš Augustavo; Aleksandras Cipinas — iš Marijampolės;

Mikas Čižauskas — iš Kaunų; Dabulevičius — iš Padovinio; Pranas Denys; Juozas Digris — iš Garliavos; Jonas Denišerskis; J. Dovidaitis — iš Sintautų; Ant. Dvorak — iš Holinsko; Mik. Eksterovičius — iš Holinsko; Juozas Gaižauskas — iš Zyplių; Pranas Garmus (stud.) — iš Kvietiško; Gavelis — iš Udrijos; Juozas Girnius — iš Garliavos; Pijus Grigaitis (stud.); Jurgis Gurgždis — iš Žaliosios; Juozas ir Liudvikas Gurskiai — iš Vilkiškio; Jonas Jakstys — iš Vilniaus; Jurgis ir Povilas Jasaičiai — iš Garliavos; Juozas Kančelis — iš Vilkiškio; Juozas Karalius — iš Šunskų; Jonas Karuza — iš Gijų; Jonas ir Vincas Kazakaitis — iš Gudelių; Antanas ir Jonas Kimantai — iš Zyplių; Antanas Krutulis — iš Udrijos; Jurgis Kubilskis — iš Naumiesčio; Jurgis Kurcaitis — iš Zyplių; Vincas Kunickis — iš Marijampolės; S. Kurksaitis — iš Griškabudžio; Kurtinaitis — iš Kvietiško; Sapukas — iš Kvietiško; Lastauskas — iš Krosnos; Petras Lelešius — iš Igliskelių; Motiejus Leveckis — iš Zyplių; Vincas Leveckis — iš Naumiesčio; Pranas Lingis — iš Gijų; Jonas Luobikis — iš Kvietiško; Kazys Mačiulaitis — iš Antanavo; Petras Matjošaitis; Petras Matjušaitis — iš Šunskų; Grig. Matvieičius — iš Holinsko; Juozas Mičiulis — iš Vilkiškio; Mikontavičius; Baltrus Mikulskis — iš Šunskų; Bronislavas ir Juozas Mockaitiai — iš Sintautų; Antanas Noreika — iš Zyplių; Motiejus Nerčaitis — iš Zyplių; Juozas Ozelis; Panka — iš Udrijos; Antanas, Kazys ir Pranas Paršaičiai — iš Garliavos; Jonas Petraitis — iš Katilių; Jurgis Petraitis — iš Klebiškio; Vincas Podlešaitis — iš Naumiesčio; Ant. Proleika; Jurgis Pulkas — iš Liudvinavo; Motiejus Račukaitis — iš Senapilės; Ant. Račinas — iš Jievaravo; Adomas Radomskis — iš Šunskų; Adolfas Rašinskis; Mik. Ratorskis — iš Holinsko; Juozas Rimša — iš Paezerių; Ant. Rinkevičius — iš Dobrovolės; Juozas Ruglenius — iš Griškabudžio; Petras Ruočkus — iš Žaliosios; Ant. Samuolis — iš Rudos; Step. Savonierskis — iš Holinsko; Pranas Senikas — iš Klebiškio; Juozas Sižas — iš Vilkiškio; Anapras Skinkis; Jon. Stanaitis — iš Zyplių; Pranas Stankevičius — iš Rudos; Ant. Starkevičius — iš Veiverių; Pranas Steponaitis — iš Griškabudžio; Vosylis Sumaščenko — iš Naumiesčio; Motiejus Surnaitis — iš Alvitos; Stasys Šuopis — iš Kauno; J. Švedas — iš Vilkiškio; Vinc. Tamulaitis — iš Dobrovolės; Fel. Treigys — Marijampolės gimn. mokiny; Sal. Urbanavičius — iš Griškabudžio; Ant. Užupys — iš Šestakavų; Dom. Valiutkevičius — iš Krosnos; Petras Varkla — iš Pagermonio; Viktoras Vasiukaitis — iš

Naumiesčio; Vincas Vilmaitis — iš Vilkaviskio; Viktoras Vitkauskis — iš Padovinio; Juozas Zofskis — iš Šunskų; Andrius Zalneraitis — iš Šunskų; Kazys Zelmaitis — iš Veiverių; U. Žeimis — iš Vilkaviskio. (L. U.)

Iš Prūsų Lietuvos.

Nemurė ledai ties Tilze nuplūkęs dūkovo. Prūsų Lietuvoj atėjo pavasaris, parlekė jau strazdai.

Prūsų seimas paskyrė Tilzės Lietuviškajai draugystei per tris metus po 100 Mk. pašelpos, o Žvejybos Dratel — 3200 Mk.

Pelerkiuose, Klaipėdos pavietij, sudėgė kluonas ir klėtis ukininko Bruzdelyno. Sudėgė teigpi 80 šėpelių rugių ir 150 šėpelių avių.

Iš Transvaaliaus, Pietinėj Afrikoj.

Meš, kelias Transvaaliaus lietuvių, susirinkę pas A. Skripkų, J. Žlabio gimimo dienoj, besilinksminami ir besikalbėdami apie atsitikimus Maskolijoj ir mūsų tėvynėj Lietuvoj, kaip ten dabar kraujas liejasi nekaltų žmonių ir vis dėl netikusios carovaldžios, nutarėm paaukauti, kiek galint, revoliucijos naudai. Jeigu darbu negalim padėti, tai prisidedam skatiku. Žinoma, negalima sakyti, kad visi sutiko aukauti tam mierui: buvo visokių išsikalbinėjimų, vienas papasakojo, kad turi Lietuvoj tėvus turtingus, tai jie gal duoti, kitas savo vardą negalys rašyti be 5 svarų, bet tų 5 sv. galima duoti, kiti manė, kad geriau dėti ant mišų sv. ir tt.. Mūsų lietuvių ir neapsileidžia vyrams, tik gaila, kad pas mus nedaug jų yra; kad teip darytų merginos visur, tai aukos žymiai pasididintų. Iš viso sudėjome 9 svarus; 3 šilingai atsitrukia ant persiuntimo; siunčiame „Liet.“ redakcijon 8 sv. 17 šil. (\$43,10). Pinigus tuos paskiriams L. S. D. P. D. Laikantis.

IŠ AMERIKOS.

Nenori but Amerikos ukėsu.

Iovos sostapilėj gyvenantis skandinavas, švedas ar danietis Peterson, porą metų atgal pastojęs Amerikos ukėsu, dabar atsisaukė prie prezidento Rooseveltto su prašymu, kad jį paliusuotų nuo ukėso tiesų. Pastodamas šio krašto ukėsu, Peterson manė, kad Amerika yra laisvės kraštas, kad tiesos išduodamos apgynimui laisvės, bet dabar persitikrins, kad tos laisvės nėra, prašo paliusuoti nuo ukėso tiesų, kadangi jis ne nori but ukėso krašto, kur laisvės nėra. Nežinia, ką prezidentas darys su jo prašymu. Amerikoj nėra tiesų paliusuojančių jos ukėsus nuo ukėsyti, vien sveturi iškeliauvusiems ir nesugryžusiems galima atimti ukėso tiesas.

Ypatiška priežastis žmogžudystės.

ABBEVILLE, GA. Likosi čia suareštuoti du broliai dvynučiai Whits. Jie apskusti už žmogžudystę: užmušė mat be jokios priežasties 3 ypatus. Suareštuoti broliai nežinia, bet sako, kad žmogžudystės tas papildė vien norėdami sugrįžti medegą parąšymui knygos.

Muštinės tarp Italijonų.

MINNEAPOLIS, MINN. Vienama kambaryj, namuose p. 218 X ave., policija rado kūnus šešių negyvų italijonų. Kaimynai pasakoja, kad tarp

dvylikos italijonų buvo čia smarkios muštinės, jie plaukėsi su peiliais. Kas yra užmušė, už ką paskerdė tuos žmonis, to nieks dar nežino.

Nelaimė kastynėse.

IRONWOOD, MICH. Attawa kastynėse, netoli Harley, besikeliant iš olos darbininkams, nupulė kėlimo prieštai. Prie to du kalnakasiai likosi užmušti, o keturi tapo sunkiai sužeisti.

Gaisrai.

NEWPORT, N. J. Taisymo įtaisose New York, New Haven & Hartford Co. užsidegė garlaivys „Plymouth“ ir su visų sudėgė, o daug kitų garlaivių likosi drūčiai pagadyti. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant milijono doliarų.

JOHNSTOWN, PA. 28 d. kovo siautė čia didelis gaisras, kuris pridirbo nuostolių ant 700000 dol.

CORSICANA, TEX. Vienas sėdintis čianykščiam kalėjime vyras, norėdamas sumišime ištrukti, uždegė savo kambarėlį. Uždegė jam pasisekė, bet išsigelbėti negalėjo: padegėjas ir trys kiti kaliniai sudėgė, o vienas mirtinai apdegė.

NEW YORK. Sudėgė čia dirbtuvės ant kertės Downing ir Bedford str. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant pusės milijono doliarų. Gesinant, keturi ugnagesiai sugriuvusioj trioboj likosi užmušti.

Nelaimės ant geležinkelio.

CASPER, WYO. Netoli Natone išsoko iš rėlių darbininkiškas Chicago & Northwestern geležinkelio traukis ir nupulė į upę. Prie to 9 darbininkai likosi užmušti, o 20 ypatų sužeistų.

ANNAPOLIS, MO. Prie čianykščios stacijos susimušė pasazierinis Iron Mountain Road geležinkelio traukis su tavoriniu. Prie to 29 ypatų likosi sužeistos, o tame skaitlinje keturios labai sunkiai.

FORT WAYNE, IND. Netoli South Whitley išsoko iš rėlių Nickel Plate geležinkelio pasazierinis traukis ir šeši vagoniai nusirito į grabę. Prie to 25 ypatų likosi sužeistos.

Tvanai.

Ilgai bestraukę lytus pagimdė tvanus štetuose: Californijoj, Utahoj, Iowoj Minesotoj ir Wisconsinėj. Nuostoliai tvanų padaryti labai dideli, vien nuostolius tvanų padarytus Lonords aplinkines, Californijoj, skaito ant 100000 dol., visus gi nuostolius, visuose štetuose, reikia jau milijonais doliarų skaiyti.

IŠ DARBO LAUKO.

INDIANAPOLIS, IND. Ant konvencijos anglekasių nutarta dirbti tose kastynėse, kurių savininkai sutiks mokėti algas tokias, kokias mokėjo 1903 metuose. Illinojans kastynėse daugelis kastynių sutiko mokėti tokias algas ir vakarinėj Pensylvanijoj apie 20000 darbininkų dirbs toliau už padidintas algas.

PITTSBURG, PA. Šitose aplinkinėse didesnė dalis kastynių savininkų sutiko išpildyti darbininkų reikalavimus. Mena, kad iš 68600 anglekasių straiškuos ne daugiau kaip 5000 anglekasių.

WILKESBARRE, PA. Šitų aplinkinių anglekasių paėmė iš kastynių darbo įnagus

ir straiškuos tol, kol unija nepalieps grįžti į darbą.

TAMAQUA, PA. Organizuoti anglekasiai čia straikuoja, dirba tik neprigulinti į upiją, bet tokių yra ne daug ir su jais ne galima bus darbą varyti.

PITTSBURG, PA. Minkštųjų anglų vakarinės Pensylvanijos kastynių savininkų daugumas sutiko ant darbininkų reikalavimo mokėti tokias algas, kokios buvo 1903 metuose.

GREENSBURG, PA. Darbininkai Keystone Coal & Coke Co. ir Johnson Coal & Coke Co. iš viso 8000, nutarė dirbti toliau.

MAHANOY CITY, PA. Šitų aplinkinių kastynių darbininkai gavo nuo prezidento Mitchelio prisakymą nuo 1 d. balandžio pradėti straiką.

LAWRENCE, MAS. Medvilnės dirbtuvėse Pacific Mill, kur dirba 6000 darbininkų, ant 10% pakėlė algas.

DUBOIS, PA. Čia straikuoja 1500 anglekasių. Westmorelande 25 kastynės sutiko išpildyti darbininkų reikalavimus.

LOUISVILLE, KY. Anglių kastynėse darbai nepasiliovė, darbininkų kontraktai baigiasi rugšėjo mėnesyje.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Ar ne vėrtėtų apie tai pasirūpinti?

Philadelphioj atsibuvęs 22 d. vasario lietuvių susivaziavimas, išėjus išrinkimo naujo revoliucijos šelpimo komiteto, galima sakyti, nieko daugiau ne nuveikė, net partijų atstovams nebuvo laiko apkalbėti reikalus, o be apkalbėjimo, ne galima susitarinti ir susiprasti. Philadelphioj, apart reikalo aukų revoliucijai, vietiniai lietuvių Amerikos reikalai ne buvo ne užkludyti. Todėl ir tų lietuvių susivaziavimą Philadelphioj reikia laikyti ne už seimą, kaip jį vadina, bet vien už bandymą, už eksperimentą. Seimai juk visur turi programas, Philadelphios susivaziavimas atsibuvo be programos, suvaziavę delegatai visai nežinojo, koki klausymai bus apsvarstomi. Kiekvieną darbą veikiant, reikia veikti su koku nors planu, kur dirbama be plano, ten nieko svarbaus nuveikti negalima. Kadangi apie tai Philadelphios susivaziavimo rengėjai nepasirūpino, tai ir vaizai to seimo labai menki, nors jis ir ne mažai pinigų kaštavo.

Argi ne priderėtų todėl padaryti susivaziavimą su plateniu negu Philadelphioj programą? Rengiant antrą, galima but išvengti tų klaidų, kokias padarė Philadelphios seimo rengėjai. Dabar pasitaiko ir proga geresnė ir pats seimas kaštuotų susivaziavusiems mažiau, kadangi ir teip daug turės susivaziuoti.

Proga ta yra tai rengiamas Chicagoj gegužio mėnesį Susivienijimo Lietuvių Amerikos seimas. Rodo seimas užsiims tik organizacijos reikalais, ant jo suvaziuos tik kuopų delegatai, bet kad ta organizacija yra tvirčiausia tautiška organizacija lietuvių Amerikoj, tai seimas gali išpildyti savo programą ir užsiimti perkratinėjimu visos tautos, ypač lietuvių Amerikoj reikalių, kurių Philadelphioj nebuvo kada perkratinėti. Seimo rengėjai kviečia dalyvauti ir neprigulinti

čias prie Susivienijimo Chicago visokias draugystes, tai teip jau galėtų pakviesti ir atstovus kitų draugysčių, laikraščių ir žymesnius veikėjus ant tautiškos dirvos. Išplatintus Susivienijimo seimo programą, nors reikėtų seimuoti ilgiau, bet visgi kaštai būtų mažesni negu kelėjusiems į Philadelphiją, kadangi reikėtų išduoti vien ant užsilaikymo ilgesnio Chicagoj delegatų, bet kelionės kaštai, bent Susivienijimo kuopų delegatams, būtų tie pats.

Philadelphioj susivaziavimą rengė kelios ypatos, Chicagoj jį suauktų tvirčiausia Amerikoj lietuvių organizacija, tai ir seimo įtekmė būtų didesnė.

Ar ne priderėtų kuopoms ir Susivienijimo seimo rengėjams tą dalyką apsvarstyti? Iki seimui dar beveik du mėnesiai laiko. Apdirbimui programos visų Amerikos lietuvių seimo laiko yra daug daugiau, negu jo davė Philadelphios seimo rengėjai.

Reikalų ir tai svarbesnių negu rašinėjimas diplomatiškų notų, ant kokių randai visai ne paiso, turime gana, ne apkalbėti tie reikalai guli ir laukia išrišimo, o juos išrišti mūsų tautos labui nėra kam. Argi gali but svarbesnis reikalas kaip klausymas mūsų tautiškių mokyklų Amerikoj, o išrišimu jo nieks nesirūpina. Svarbus ir klausymas etikos mūsų laikraščių, tą etiką mes net per tankiai myniojame po kojų, neprisiilakome, galima sakyti, nė jokios etikos. Ant seimo galima but apkalbėti ir daugiau teip Amerikos, kaip ir tėvynės lietuvių reikalų. Reikalų tų gyvenimas stato mums vis daugiau, o mes nežinome kaip juos išrišti, kiekvienas stengiasi juos išrišti saviškai, nesiklausia kitų. Taigi ir svarbiausius mūsų tautos reikalus mes norime išrišti teigpi be plano ir tokiu būdu užbėginėjame tik viens kitam už akių, stabdom viens kito darbą kartais visai to ne norėdami. Neatbunai reikia kaip nors mūsų reikalus sutvarkyti, vis dirbant be tvarkos, negalima laukti svarbesnių vaisių. Sutvarkyti visus mūsų reikalus galėtų vien visuomeniškas seimas. Seimą toki galėtų suaukti į Chicagoj drauge su savo seimu: Susivienijimas Lietuvių Amerikoj. Selme tokiame turėtų dalyvauti kiek tik tai galima, atstovai visų mūsų partijų.

Rods šiandien Susivienijimą keikia tuli menkos doros kunigai, kuriems ne tiek rūpi mūsų tautos gerovė kiek jų locni reikalai ir persitikrinimai, bet ant tokių apuokų vaitojimo nėra ką labai pasityti, apuokų turi kiekvienas tauta. Ant reksmo spangų fanatikų ir visokios rusišų urzgimų nėra ką paistyti. Tikimės, kad tokiam seime dalyvautų net kunigai tikri tautiečiai, o prieštaraujančių apuokų skaitlius turėtų su mažėti.

Partijos tegul buva.

„Lietuvoj“ patilpo Atviras Laiskas ir Lietuvišką visuomenę sėdintų Kalvarijos kalėjime lietuvių socialdemokratų. Tame atsitaukime išrodytos priežastys, kurių dėl socialdemokratų ir dabartinę kovoj su carizmu ne nori eiti iš vien su lietuvišiais demokratais.

Bet, mums rodos, ir tame nenore socializacijai veikti iš vien su lietuvišiais demokratais yra nesusipratimas. Kalvarijos kaliniai soc-demokratai

sako, jog socialistai rupina si darbininkų reikalais, o demokratams smulkiais žemės savininkais, o reikalai tų luomų ne vienoki, bet tankiai visai priešingi.

Tas teisybė. Bet rodosi, kad ir kalbinant Lietuvos partijas prie vienybės neimama tuos priešingus tankiai siekius suvienyti ir tuom pačiu partijai panaikinti. Partijos gimdo gyvenimo reikalai ir kol yra ne vienoki reikalai ir partijos turi būti, jos atlieka savo uždutį, nors terp savę kovoją, bet visgi stumia mūsų tautišką vežimą priekin. Mums rodosi, kad nieks ne reikalauja, kad socialistų arba demokratų partija išnyktų, kad abidvi šios partijos susilietų į vieną, kadangi abidvi reikalingos. Socialistai rupinasi apie darbininkus, demokratai gi apie buržuaziją, vieni ir kiti turi savo reikalus, o tas jau gimdo partijas besistengiančias tuos reikalus užgančinti. Partijos tveriasi todėl, kad viena visų partijų reikalų negali užgančinti. Partijos yra visur ir apie jų išnaikimą niekam, turbūt, ne sapne ne užėina mislis, bet visur atsiekimui svarbiausio miero, nuveikimui kokio nors darbo turinio išieiti ant naudos visų partijų, jos jungia pajėgas, bet prie to neišieiti savo partijos siekių, nors tie siekliai ir priešingi vieni kitam. Bet ir su priešingais mieriais partijos susijungia kovoje pergalėjimui dar svarbesnio priesio, kuris visus lygiai skriaudžia ir išnaudoja. Vokietijoje antai jau matome socialistus stojančius kruvoje net su tokiais reakcionieriais kaip klerikalai centrum partijos, kadangi jeigu pajėgų vienos partijos nepakanka, tai atsiekimui svarbesnio miero reikia jungti pajėgas kelių partijų.

Jeigu gi Lietuvoj išsiviepatavo netikusios sanlygos, kurios sunkiai gula ant sprando visų gyventojų, panašioja net didžiulius ir kunigus, tai kasgi tas sanlygas palaiko ir apgina? Mums rodosi — vien caro valdžia. Taigi ta valdžia yra svarbiausia visų partijų priešu. Jos todėl išvertimui, arba jeigu tas dar būtų šiandien negalima dėl stokos paramos kitų Maskolijos gaivalų, apsilpimui to baisiausio siaubuno, čilbiančio visus Lietuvos syvus, gali ir, rodosi, privalo sujungti visas savo pajėgas visos esančios Lietuvos partijos. Jeigu norime matyti mūsų tėvynę laisvą, tai už jos išliuosavimą turi stoti visi Lietuvos žmonės, kadangi laisvė ta ne vienai, bet visoms partijoms išeis ant naudos.

Jeigu Lietuvoj bus laisvė, jeigu bus įvesti visuotini balsavimai renkanti atstovus Vilniaus seimam, jeigu caro tarnai ne galės kisti tukstančių žmonių į kalėjimus, jeigu apie krašto reikalus spręstis visuotinu balsavimu išrinkti atstovai Lietuvos seimo, tas išeis ant naudos visų partijų. Tai kodėl atsiekimui tokio miero visos partijos Lietuvos ne galėtų suvienyti savo pajėgas? Dėl nenoro eiti iš vien mūsų partijų dar partijos neišnyks, kadangi jos ne nyksta teip greitai, partijos ramesniuose laikuose, kaip kovojo terp sąvę, teip ir kovos, bet tas dar ne rodo, kad ir karės metu už tėvynės laisvę jos negalėtų susitaikyti.

Kaip ir ką veikia Lietuvoj visos mūsų partijos, mes, toli būdami, negalime visko žinoti. Kad demokratai veikia mažiau už socialistus, tą

rodo geriausiai tas, kad jų įtekmė ant žmonių nesididina, o įtekmė socialistų, nors gal ir ne terp visų luomų, labai išsiplatinė. Gal demokratams užgančinti Wittės siūloma duma, bet jeigu ji neužgančina darbininkų ir jeigu terp svarbesnių Lietuvos partijų būtų padarytas sutarimas, užmegstas ryšis, apdirbtas kovos planas, tai ir toliau demokratai turėtų eiti su socialistais, nes Wittės duma ir jų negali užgančinti; pasilikę vieni, be paramos kitų partijų, kovodami su joms, jie gali tuom tarpu pasigančinti, bet eidami išvien su kitoms partijoms, jie, be abejonės, kovos drauge toliau. Kiekvienai kovai reikalingos kuo didžiausios pajėgos, be pajėgų, sunku kovą laimėti. Todėl, mums rodosi, padidimui pajėgų kovoje su carizmu, mūsų partijos galėtų susijungti, kovoti iš vien. Tasyk tai nebūtų jau kova vienos partijos, bet visų lietuvių revoliucionierių, ar jeis būtų socialistai, ar kitoki.

Pasarga Chicagos Draugystėms.

Jums įsakyta iš ambonos, ir cirkulioriai atspausa, teipgi per išpažintį graudinama, kad nedalyvaudumėt ant XXI seimo S. L. A. ir neitumėt ant apvaikšiojimo, tik vien dėlto, kad ant tokių seimų dalyvauja apvaikšiesni lietuviai, nesibijanti pasakyti teisybę; bažnytinės draugystės kelios buvo priėmusios užkietimą ir nutarė dalyvauti apvaikšiojime, bet kada jos išgirdo savo vadovų prieštaračius jų pasirengimams, tai dabar atsako nuo visko ir kaip avelės nuleidžia ausis, — ten eina, kur piemuo varo. Jau laikas būtų jums susiprasti ir išsinerinti iš avių kailio, o tapti žmonėmis ir reikalauti žmoniškų tiesų, patį savim, savo protu valdytis be piemėnų doriskai nupuolusių, kurie ir jus kaip avis, suvarys į pelkę, kur tik prapulstis laukia.

Jeigu teip būtų blogas Sus. Liet. Am. tikėjimui, tai dėlko neprotestavo kun. J. Žebrys New Britain, Conn., kur buvo XX seimas? Priešingai tenai dalyvavo apvaikšiojimuose visos vietinės lietuviškos draugystės, ir iš aplinkės, teip tautiškos kaip ir bažnytinės, ir pats kun. J. Žebrys ragino kuo gražiausiai pasirodyti svetimtaučiams, nes tuomi savo vardą pakelsime (jau jau ne geresniais darbais). Juk pats vardas „Susivienijimas Lietuvių Amerikoje“ rodo, kad mes turime vienyti, risti, ir veikti bendrą darbą, tik susivieniję, galėsime daug gero nuveikti sau medegiskai ir savo vardą pakelti svetimtaučių akys; todėl, mylėdami liuoniją, turime naikinti visuomenės intrigas, daromas kunigų. Mes nepaisome, kas jus draudžia, įkalbinėdami apie apvaikšiojimą nebūtus daiktus, tik gaila, kad jus, bažnytinės draugystės, nustojate vardo gerų lietuvių, nes kur eina apie labą, pakėlimą lietuvių, ten jus atsakote ir — klausdami bankrutų, patį liksite bankrutais ant proto ir dvasios. Ant žinomo apvaikšiojimo bus gubernatorius valstijos Illinois, ir majoras miesto Chicago, matote, jiems bus žingeldu pamatyti mūsų žmonis, kaip mes išrodome, apsieiname, kaip augstai pakilome apšvietime ir tt. Tai gera progą pakelti mūsų vardą. Žinokite, kad kur gubernatorius ir majoras atsilanko, ten ir angliškų korespondentų netruksta, jie aprašys plačiai

visuose didžiausiuose dienraščiuose apie Chicagos lietuvių ir abelnei apie mūsų tautą. Ar gerai ar blogai aprašys, tas priguli nuo mūsų pačių. Jeigu dalyvausime skaitlingai ir apsieisime mandagiai, tai aprašys iš geros pusės, bet jeigu skirstysimės į partijas, vien tik keletas draugysčių dalyvausime, tai be abejonės, busime priverstais pasakyti priežastis, kas sulaukė nuo dalyvavimo ir pasirodymo. Užtai, kam rūpi gerovė ir pakėlimas vardo LIETUVOS, ruoškitės visi, laikykimės vienybės, nepaisykite ekskomunikų, kaip visi eisime, tai neliks ką ekskomunikuoti, tasyk ir piemens taikysis su mumis. Kam nežinomi dar merialai Susiv. L. A. ir kokią naudą jis jo gali turėti, tai ateikite nedėlio, 8 balandžio, 1-mą valandą po pietų, po nr. 3301 So. Morgan st., kertę 3301 gatvės, ten bus susirinkimas 36tos kuopos S. L. A. ir kam patiks, galės prisirašyti prie tos didžiausios lietuviškos organizacijos Amerikoje. Ir draugystės, nutarusios imti dalyvumą parodoje, teiksias atsiųsti atstovus minėtą dieną ant mitingo, susijungimui reikaluose parodos arba apvaikšiojimo. Jeigu kurios draugystės negavo pakvietimų, teiksias atsiųsti ant žemiaus pasirašiusio adresu:

M. J. Damijonaitis,

3108 S. Halsted st.

Chicago, Ill.

Iš Brooklyn, N. Y.

18 d. kovo atsibuvo mitingas lietuviškos Šv. Juozapo parapijos, kadangi parapijonių seniai ne sutinka, kunigu Varnagirių. Parapijonių skundžiasi, kad kunigas juos skriaudžia imdamas už velykines korteles atlikti maitis išpažinties, nuo vyrų 3—6 ir 10 dol., o nuo moterų 2—2 dol. Teipgi parapijonių apskundžia kunigą už rokundes, reikalauja išsisteisimo iš 56000 dol. parapijos pinigų. Kunigas mat neisidoda rokundu, o parapijonių jų reikalauja. Kadangi pernai 900 parapijonių atliko velykines dykai, be jokių tikietų, Šv. Teresės bažnyčioje New Yorke, tai ir šmet, be abejonės, tą patį darys. Ant minėto parapijos mitingo susirinkę vienbalsiai nutarė, kad už išpažintį nebūtų tikietų, nes iš tikietų tik kunigas pelno, parapija gi ir parapijonių ne jokios neturi naudos.

Lietuviai katalikai, negalėdami susitaikyti su savo dvasišku piemeniu, nutarė kiti parapiją uždėti, ir pernai išklauyti velykine parsitrukę sau iš kitur lietuvių kunigą, tai jie nori ir šmet tą patį padaryti.

Pasibaigus mitingui, buvo įnešta paaukaut, kiek įga- liant, sušelpimui kovojančių už laisvę tėvynės Lietuvos. Kilo keli balsai iš tarpo dar, turbūt, niekada nieko tautiškiems reikalams neaukavusių, bet dresnieji mūsų broliai ne atsakė nuo aukų. Leonas Simanavičia paaukavo 1 dol., Joz. Rugs 25c, Simokaitis 25c, kiti dē, o po 10 ir 5c. Surinkome iš viso \$3.24. Pinigus tuos pasiskiriam L. S. D. P. Siunčiame „Lietuvos“ redakcijon ir prašome perduoti Centraliskam Revol. Šelp. Kasieriui. Siunčiamo kaštus uždengė A. Kundrotas.

Brooklynietis.

In kuopas L. L. S.

K. Balčiūnas, sekretorius Bennington kuopos, klausia per „Kovą“ (Nr. 12) Centr. L. L. S. sekretoriaus, dėlko jis neisipildė paskutinio sei-

mo nutarimo ir kas trečią mėnesį nepagarsino „Kovoje“ rokundu. Viesai užklaustas, atsakau, kad, panašiai K. Balčiūnui, nenorėjau tapti tuščiu barškalu, kad nenorėjau viešai peikti kuopas, turbut uoliai užimtas retrogradiskais reikalais socialistom už neisipildimą laisvamanų Susivienijimo priderysčių, velijau tylėti, nes diduma kuopų nieko neuveikė, arba mažai tesuteikė medegos darymui rokundu. O kad ir būtų geriausias pasidarbavęs užmokėdamas pilnai mėnesinę paskirtame laike, tai ir teip rokundu nebūtų tilpusios „Kovoje“, nes jos leidėjai nepripažino man tiesos garsinti jų laikraстыje svarbesnių L. L. S. reikalų. Apie ką, jukgi neužmiršau kuopoms pranešti per „Lietuvą“.

Bennington kuopa nuo seimo įmokėjo \$5.25. Pilną atskaitą suteiksiu tik ant seimo. Kun. V. Dembskij, L. L. S. sekr. 1419 N. Main ave., Scranton, Pa.

Iš Denver, Col.

Čia lietuviai per krikštynas (kada ir keno buvo krikštynos? Rd.) sudėjo kiek pinigų sušelpimui už Lietuvos laisvę kovojančių brolių. (Kiek sudėjo? Rašant į laikraštį, reikia viską parašyti. Rd.) Sudėtus pinigus įdavė vienam lietuviui pasiųsti „Lietuvos“ redakcijon, perduoti juos revoliucijos šelpimo komitetui. Nors nuo to laiko perėjo 3 mėnesiai, o tas pinigų ne išsiuntė (kam pinigai įduoti ir kada? Apkalbinimus reikia gerai aprašyti, kad visi žinotų, kas kaltas. Jeigu pinigai sudėti ir neisųsti, tai aukavę kad ir per sudą, gali juos pajieškoti. Rd.). Mums rodosi, jeigu laikantis pinigų būtų Lietuvoj, tai jis būtų ten pirmutinio caro šnipu. Laikydamas pas save revoliucijai sudėtus pinigus, juk jis ne savo broliams lietuviams, bet carui tarnauja.

Aukautojas.

Iš E. St. Louis, Ill.

Čia gyvena diktas lietuvių burelis, bet darbuose ant tautiškos dirvos jie toli pasilikę užpakaly kitų lietuvių kolonijų. Jie ne skaito nė laikraščių, nė kitokių lietuviškų raštų, vietoj skaityti kokius nors raštus, jie velija laiką praleisti ant kazryų arba salionuose. Teisybė, čia ateidama norinti darbuotis tautos labui, tik nesupranta, kaip prie tokių darbų reikia griežtiesi.

S. Lietuvis.

Iš Valparaiso, Ind.

Mažai kas iš mūsų tautiečių žino Valparaiso, nors ne vienam būtų labai naudinga arčiau susipažinti su juo, ypatinai mūsų lietuviškai jaunomenei, kuri nori įgyti šloki-toki apšvietimą, o nežino kaip pradėti.

Yra daug mūsų tautiečių, ypatinai jaunomėnės, kurie norėtų įgyti mokslą, bet nežino nė kaip pradėti, nei kur pradėti. Vieni bijosi, kad mokslas gali daug kaštuoti, kiti mano, kad mokslas ne jiems. Dangelis žino parapijines mokyklas, ir vakarines suaugusiųjų, ir pirmasias neina dėlto, kad tenai prisieltų suaugusių mokintiesi su vaikais pradinį tik mokslą; lankyti vakarines mokyklas suaugusiems teipgi sunku ir neparanku, nes tai laikas, kada kiti draugai pareina iš darbo ir valgo vakariene, norisi pasišnektis su draugais — ir į mokyklą nebėra kada eiti.

Bet tokiose mokyklose temokina tik 2 valandį taigi ir todėl tenai nedaug ką tegalima išmokti. Teip ir pasilieka daugelis mūsų jaunomėnės visiškai be mokslo, nors jeigu jie būtų kitokiose aplinkybėse, jie būtų apšvietę, šio to pramokę. Pradžinimui tų kliečių aš noriu pasakyti apie mokyklą, kurioje kiekvienas lietuvis galetų apšviesti, ypatinai tie, kurie gyvena netoli tokios mokyklos, o įgiję mokslą, galės pagerinti savo gyvenimą. Čia aš noriu pasakyti apie Valparaiso universitetą.

Valparaiso miesčiukas ir universitetas yra netoli nuo Chicagos, nes tik 43 angliškos mylios, gražioje vietoje, apgyventas beveik vien tik studentų. Universitetas susideda iš daugelio budavonių, kuriose mokina visokio mokslo. Čia mokslą pradėti galima nuo abėcėlės ir paibaigti gydytoju, advokatu ir k. Galima pradėti nemokant nė vieno angliško žodžio, nes čia yra tam tikri profesoriai, kurie mokina svetimtaučius vien tik kalbos. Mes, lietuviai, neužmirštame ir savo kalbos. Ateidado draugai, kurie pinigų aukauja savo liuosas valandas pramokimui kitų, mažiau žinančių, kalbos ir istorijos mūsų tautos. Tikėtai gaila, kad dar nedidelis burelis teesamė, nes tik 19 ypatų.

Mokslas čia nebrangus, gal pigesnis, kaip kur kitur. Mokslo metas yra padalintas į 5 terminus, kiekvienas po 10 savaičių. Vienas terminas kaštuoja: \$10 už mokslą, \$12—14 už valgi, \$4—5 už kambarį. Prie to pridėti \$2 už knygas ir popierą ir apie \$2 plovimui — ir visas išlaidos už vieną terminą, teip kad kruvoje vienas terminas ateina iki 32 doliarų, tiek pat ir kiti.

Ar ne daugiau išleidžia mūsų jaunomėnė per tiek mėnesių sėdama be darbo miestuose? Aš pat žinau daug jaunomėnės, kurie per čia žiemą nedirba ir ne įjiesko darbo, kad žiemos laikas negalima gauti darbo. Taigi vietoje vaikščioti po salionus, ar negeriau būtų tą laiką apversti ant mokslo, o pramokę kalbos, galėtų ir darbą gauti geresnį. Dėlko mūsų tautiečiai dirba sunkiausius ir pigiausius darbus? Dėlto, kad neturi apšvietimo ir nemoka kalbos. Tą seniai suprato mūsų kaimynai final. Jų nėra tiek Amerikoje, kaip lietuvių, bet pažiūrėkime, kiek jų yra mokyklose? Vien tik mūsų mokykloje jų yra apie 100 ypatų, ir tai vis neturtingi žmonės, kurie per vasarą dirba, o žiemomis mokinais. Ar gi jiems vien reikalingas mokslas? O kur mūsų lietuviškos draugystės? Jų nerėgėsi mokyklose, nėra jų ir mūsų mokykloje. Ar gi ir joms nereikalingas mokslas? Joms labai reikalingas mokslas, jų ateitis svarbi, ypat, kad šiuose laikuose moterys pradėjo reikalauti pripažinimo saulėlygiu su vyrais tiesų, tik mūsų lietuviškos draugystės nerūpi. Tegul musiškos lmtų pavizdį nuo tų pačių finų: finų mokyklų mūsų mokykloje galėtum skaityti dešimtimis. Atsiminkime, kad ir mūsų tolimoje tėvynėje jau pabudo mūsų broliai iš miego ir griežiai už mokslo. Pažiūrėkime į mūsų jaunomėnės, o atrasime visuose universitetuose Europos. Iš vienos mano parapijos, kurią neseinau apeidau, keletas merginų mokinais Austrijoje, ke-

letas jau pabaigė mokslą. Aš pats pažįstu keletą merginų, kurios mokinais universitetuose Šveicarijoje, daug lietuvių yra Chiliskuose, netoli Varšavos (15 viorštų) nors ten širdis Lenkijos ir Lietikos čia, Amerikoje mūsų seserys lietuviškos užmiršta mokslą. Gal jos pasakys, kad mokydamosi, negalės ištekti už vyro. Teatsimena jos, jog nelabai kas benori apšviesti su tokia, kuri neturi nė jokio apšvietimo, taigi ir tame jų pasiteisinimas neteisingas.

Nenoriu šiūomi atitraukti jaunomėnės nuo darbo darbar, bet sakau tiems, kurie galėdami, nesirupina apie mokslą.

Šitas terminas baigiasi 30 d. kovo; kitas prasidės 4 d. balandžio mėnesio, taigi, kas nori, gali stačiai važiuoti mokslinai. Geriausias žinoma, pradėti nuo pradžios termino, nors priima ir kitokiame laike. Kas nori arčiau susipažinti su mokykla, gali kreiptiesi į ofisą, kas norėtų, gali ir prie mūsų, vieno iš draugų, atsisausti, tik turėtų atsitiųti ir vieną ženkluką krasos už 2 centu atsakyti, nes, jeigu daugelis kreiptųsi, mums per brangiai kaštuotų, ypat, kad mes neturtingi.

Pr. Smilgevyčia,
Stiles Hall, room 33,
Valparaiso, Ind.

Kunigų darbai.

„Vienybė“. Nr. 12, p. M. J. Damijonaitis pranešė, jog 11 d. kovo kun. Kraučunas iš sakyklos uždraudė savo pasekėjams dalyvauti rengiamame Chicagof gežužio mėnesyje Sus. L. A. seime. Man, vie-nok, rodosi, kad M. J. Damijonaitis tą savo straipsnį, tu-lėjo jau seniau parašyti, tuo-jaus, kada buvo nutarta laikyti seimą Chicagof (pirm-laiko negalima rašyti, negalima nieko kaltinti, kol davadų kaltės nėra. Rd.), nes kur tik yra lietuviška parapija ir kunigas, ten jis visada stengiasi kenkti Susivienijimui, kadangi jis netar nauja kunigams, bet vien savo tautai. Bet visgi kunigo Kraučuno nuopelnai ne mažai akys spangai jo klausančių, ant samonesnių, vie-nok, jo šmeizimai mūsų tautiškos organizacijos įtekmės negali turėti. Kun. Kraučunas visgi nepasilegė dar teip kaip kiti jo sandraugai. Penki metai atgal kun. Šedvydis antai, kad užkenkti tautiškiems darbams, savo pasekėjams pärengė šimtmetines su-kaktuves, siuntė vaikių kal-bėtojus susirinkusius ant prakalbų. Ne užmirškime, kad mūsų dvasiškieleje ne-kenks savo tamsiais darbais mūsų tautiškiems darbams vien tasyk, kada žmonės patsupras jų vodingus darbus ir prikalbinėjimus, kada iš-moks atkirti gerą nuo blogo ir prie blogo nesiduos prikal-bėti. Kada mūsų žmonės at-sikratys nuo dvasiškių įtek-mės, kaip atsikratė Prancu-joj, Italijoje ir kituose aug-čiau kultūriškai pasikėlusiuose kraštuose. Kada mūsų žmonės supras, kad statydami už sunkiai uždribtus pin-gus bažnyčias, jie ne tarnauja savo tautai, bet vien lobį krauja svetimtaučiams vyks-pams, kuriems užrašo už savo pinigus statytas bažnyčias.

J. A. Damijonaitis.

Nuo Jaunų Amerikos Lietuvių Pasilinksminimo Klubo.

Iš J. A. L. P. Klubo ba-laus, laikyto revoliucijos šelpimui Lietuvoj, pelynta 50 dol. Pinigus pasiunčiame Centr. kasieriui Dudai.

Paskiriame juos abiem parti-joms.

Nesunku būtų ir kitoms draugystėms arba klubams panašius balius arba rinklia-vas padaryti. Kiekvienas gali suprasti iš atbalsių iš Lie-tuvos, kad ten labai reikalin-ga medegiska pagelba.

Mes išsiuntinėjome čia-nykstėms draugystėms po ke-lėtą tikietų su užprašymais prisidėti prie to nors po ke-lėtą tikietų paimant ir nors tokiu būdu sušelpiti pi-nigais, bet nekuriuos draugys-tės netik atsisakė, sakyda-mos, kad jos mūsų bernaie nenori būti, kitos sakė, kad to darbo „nepasigordija“. Kitos sakė, kad jau davė ir daugiau šelpiti nenori, kitos išsikabinėjo, kad Lie-tuvoj revoliucijos nėra, todėl ir sudėti pinigai eina ant vė-jo, kitos atsakė, kad su to-kiais dalykais neerzinų jų dangians, bet buvo ir tokios, kurios prie to prisidėjo. Prisidėjo J. L. Drang. Kliu-bas ir Dovidokaraliaus dr-tė. Prisidėjusios dėkavojam vardu visuomenės.

Nėra dyru: Chicagof toks ukanotas oras, kad daugelis negali nė permatyti, kas da-rosi mūsų tėvynėj Lietuvoj. Bet laikas, broliai, atėjo, rei-kia, nors praputus dulkes, žiūrėti. Žiūrėkime ir padė-kime tėvynės broliams sunkų jungą numesti, padėkime iš-siliuosuoti Lietuvai iš po meš-koriaus letenos. Mūsų tėvy-nėj broliai nesigaili kraujo, kiti net gyvastį aukauja, o mes dar vis abejonėj tebetu-nome.

Komitetas.

Atsišaukimas į lietuvišką visuomenę Amerikoje.

Politiškas Philadelphijoje lietuvių susivaziavimas 22 d. vasario 1906 m. buvo visuoti-nu lietuvių susivaziavimu: 1) buvo ten delegatai iš visų žymesniųjų Amerikos lietu-viškų kolonijų; 2) Delega-tai tie reprezentavo visas mu-sų luomas: kunigus, žmonis profesijos, vertelgas ir darbi-ninkus; 3) reprezentavo jie visas lietuviškas-politiskas partijas: katalikiškusios de-mokratas, tautiškus demok-ratus, social-demokratas. Todėl susivaziavimas buvo visumotinu, pilnoje to žodžio prasmėje.

Mieris susirinkimo buvo grynai tautiškas-lietuviškas: 1) paraginti visuomenę prie rinkimo aukų ir darbavimo-si tėvynės gelbėjimui; 2) iš-reikšti politiškus, ekonomišk-us, tautiškus Lietuvos rei-ka-lavimus, ir jeigu ne suvie-nyti, tai nors suartinti ve-likiančias Lietuvos labui poli-tiškas mūsų partijas; 3) su-verti komitetą, po jo prieži-u-ras visiems įsivien darbuotis ir pasekmingai nešti pagelbą vargstančiai, dejuojančiai tė-vynei. Jei ne visiškai, tai nors iš dalies, tikimės atsiek-ti tą mierį.

Pranešame teipgi lietuviš-ka, visuomenai, kad:

1. Rezolucijos Philadel-phijos seimo jau išverstos į rusišką kalbą, atspausdos ir išsiuntinčios į visas svarbes-nes įstaigas Maskolijoje ir į redakcijas maskoliskųjų laik-raščių pagarsinimui. Lietu-viškas gi tekstas rezolucijų trumpame laike bus pagar-sintas lietuviškuose laikraš-čiuose

2. Kad kasierius, p. Teo-philus Dudas, yra po kauli-ja \$5000.00, kurią užstati „Scurusy Bank of New York and Philadelphia“, kad be-pavojaus galėtų priimti au-ka-s tėvyniškiems reikalams. Užvardinimas pastatytos kau-cijos (Bonds) teisme rekor-duotas yra šloki: „Relief Fund Lithuanian“, užtat ir Komitetas, išrinktas seimo, le-

galiskai vadinsis: „Centrališkas Komitetas Šelpimo Tėvynės“.

3. Taigi šiuo metu užkvičiame lietuvius, brolius ir seseris, ypatingai draugystę, kokios jau nuo seniaus pažadėjo aukas šelpimui ir apgynimui tėvynės, siusti ant vardo Centrališko Kasieriaus, p. Teophilais Dudos, 921 So. 2nd st., Philadelphia, Pa.

4. Aukos, sulys seimo nutarimo, bus siunčiamos toms partijoms, kurioms skirs ir pažymės aukautojai. Šiuo metu todėl meldžiame, kad geradėję aukautojai kiekvieną kartą, prisijusdami pinigų, aiškiai pažymėtų, kam ir kiek pinigų skiria ir kad prisijusių aiškų aukautojų sąrašą, kad galėtume pagarsinti laikraščiuose.

5. Ateikta aukų ir išieškų, sulys nutarimo Centrališko Komiteto, ant posėdžio 23 d. vasario, mes išduosime visuomenei vieną kartą ant mėnesio.

Pasitikime, kad lietuviška visuomenė Amerikoje, atjausdama giliai reikalingumą šelpimo, gynyboje ir pastumėjimo pirmyn tėvynės, brangios visiemis motinos Lietuvos vaikams, mieliai duos, rinks aukas ir kitus prie jų davimo paragis ir prikaltis.

Pirmasis Centrališko Komiteto Šelpimo Tėvynės.

Kun. M. Peža.

Planeta Mars.

ASTRONOMISKAS VAIZDELIS.

J. ILGAUDAS.

Planeta Mars, kaip žinome, yra arčiausiai mūsų žemės. Kaip kada prisiartina šita planeta iki 57 milijonų kilometrų, o toliausiai nuo jos būna 396 milijonai kilometrų. Nuo saulės yra šita planeta apie 226 milijonus kilometrų; vienok, kad planetos aplinkbėgis (kelias) labai excentriškas, tai ji kaip kada prie saulės ant 205 milijonų kilometrų prisiartina, o kaip kada ant 248 milijonų km. nuo jos atsitolina. Aplink saulę planeta apkeliauja 687 dienas, arba į vieną metą ir 322 dieni, taigi jo aplinkbėgis arba metai turi kuone du žemišku metą. Planeta lėkia su greitumu 29,6 kilometro per sekundą. Mars yra kurtas mažesnis už žemę: jo diametras turi 6745 kilometrų ir tikrai kokias septynias tokio dydžio kulikas sudėjus, gautume didumą žemės. Aplink savo ašį apsisuka Mars į 24 valandas 37 minutes, taigi Marso dienos yra mažumą ilgesnės už žemės dienas. Kadangi ant Marso mažiau medegos, tai ir daiktų sunkumas ant jo yra tris kartus mažesnis negu ant mūsų žemės, tai gi kiekvienas daiktas ten yra tiek kartų lengvesnis.

Kadangi Mars sykį arti, kitąsyk toli nuo žemės būna, tai ir jo paviršius išveizdis, nuo žemės žiūrint, mainos. Kada Mars arčiausiai prie žemės prieina, ant 57 milijonų kilometrų, (kas į 15 metų kartą teatsitinka), tada išrodo planetą kaip raudoną žibantį žvaigždę pirmo dydžio. Bet, kada planeta labiausiai atsitolina, tada ji išrodo kaip labai mažą žvaigždę. Kadangi planeta arčiausiai už visas kitas planetas prie žemės prisiartina, todėl galima ir jos paviršių geriau iširti, galima geriau matyti, kas ant planetos paviršiaus yra. Žiūronais žiūrint, tapo patėmyta, kad ant planetos yra plotai geltonai-raudoni ir žalsvi, dažai tie mainosi sulys Marso metų laikų. Prie planetos žemgalių (polių) yra teipgi baltai-blizganti plotai, kurie,

be abejonės, yra tai ledai ir sniegas, lygiai kaip ir žemės žemgaliai toms medegoms apdengti. Didumas šitų baltai-blizgantių plotų mainosi sulys Marso metų laikų: veik buva šiaurinio poliaus plotas didesnis, veik pietinio. Mat ir Marso ašis, lygiai kaip ir žemės, yra palinkusi, nuo ko skirtingi metų dalys pasidaro — žiema, pavasaris, vasara ir ruduo. Jeigu gi šiaurinis Marso polius nuo saulės toliau, sukta, tai ant šiaurinės Marso dalies buva žiema, ant antrosios gi dalies vasara, ir atbulai.

Kaip pirma minėjau, patėmyta ant planetos Marso ir kitokių spalvų plotai — geltonai-raudoni ir žalsvi. Šitie plotai teipgi maino savo spalvą sulys Marso metų dalių. Pirmuosius plotus, taigi geltonai-raudonus, mokslinčiai laiko už tirus, už tokius kaip ant žemės yra Sacharos ir Gobi tirai. Antriejie gi plotai, žalsvieji, laikomi už augmenims apžėlusius ar vandenius. Kada sniegas ir ledai pradeda tirpti prie vieno poliaus ir vanduo bėga į paprastas, šiltesnes vietas, tada ir dažas šitų plotų persimaino. Gal but, kad vanduo, užliejęs tirus, augina čia želmenis, kaip Egipte Niliaus užtvėnimai padaro žemę vaisingą.

Apart šitų plotų, tapo ant Marso da ir kiti įdomi ženklai patėmyti, butent — kanalai. Kanalai yra paprastai tiesūs ir kai kurie turi net apie 3000 ar 5000 kilometrų ilgio ir apie 80 iki 100 km pločio. Daugumas mokslinčių mano, kad šitie kanalai inteligentiškų žmonių arba, geriau sakant, išmintingų sutvėrimų, padirbti, kiti vėl nuginčija tą ir mano, kad tie kanalai tikrai teip mūsų akimis išrodo, o jų nėra. Su šiais kanalais, vienok, toliau geriau apsispažinsime, dabar mėginsime iširti klausimą: ar gyvena ant Marso koki žmonės (protingi sutvėrimai) ar ne. Kėblus tai klausimas, ypatingai todėl, kad didesnė dalis žmonių mano, buv vien ant žemės tegyvena žmogus, vien ant žemės tapęs jis rojų sutvėrimas, kitos visos planetos ir žvaigždės esančios neapyventomis. Prie šitos nuomonės prisideda net ir kai kurie mokslinčiai — pavelskian, garsus angliskas mokslinčias Wallace tvirtina teip kaip ir visi tikėjimai, kad tikrai ant žemės yra protingi sutvėrimai, taigi žmonės. Tiesa, negali mokslas telegrafu ar kitu koku būdu kokį nors sutvėrimą nuo žvaigždžių partraukti, negali mums parodyti, vienok, sulys teorijos, turime priimti, kad ir kitos žvaigždės apgyventos. Jeigu žvaigždės iš tos pat medegos susideda kaip ir mūsų žemė (kad visi dangiški kūnai iš tos jau medegos susideda kaip ir mūsų žemė, tą parodo ant žemės nuopuolę meteorai, kurie iš neįmanuojamų erdmės tolimų pas mus ateina), jeigu ant žvaigždžių tokios jau sanlygos, tokios jau temperatūros atmainos yra, tai kodėl negalėtų ant jų ir gyvi sutvėrimai gyventi, kurie juk visi iš procelės išsivystė, kuri (procelė) net didžiausią erdmę šaltį pakenčia? Kas gali jai uždrausti ten vystytis? Kas gali ten jos diegus išnaikinti, jeigu diegai didžiausią šaltį ir karštį pakenčia?

Klausimą, ar Mars apgyventas, pavesime išaiškinti mokslinčiam Willy Peterson-Kinberg. Dabar ką tik išleistojo savo knygoje „Kaip pasidarė visata ir žmonija“ („Wie entstand Weltall und Menschheit“) aprašo garsus mokslinčias ir Marso žmones. Parašytojo dialogo formoje, užklausia senio mokslinčias: „Kad mes ant Marso paviršiaus nulėktume, ant kokio nors jo kontinento (sąžemio), ką rastume tenai? Ar susitiktume tenai su žmonėmis, tokiais jau žmonėmis, kaip mes esame?“ — Ne aš tam netikiu. Tenatiniiai augščiausiai pasikėlė sutvėrimai, taigi žmonės, be abejonės, visai kitaip subdavo negu mes, nes mūsų kunas gal ir labai tinka prie žemės viešpataujančių aplinkybių, bet ant Marso viešpatauja visai kitokios aplinkybės, kurios šiokių-tokių įtekmę turėjo ant gyvybės besivystymo, ir kurių mes vos mažą dalį tepažystame. Užtai negalime perstatyti, bent tol, kol nepažysime gerai Marso gyvybės aplinkybių, kaip tie augščiausiai išsivystę gyvūnai, arba Marso žmonės, išrodo. Vieną tūk dalyką galima su tvirtumu apreiškinti, kad Marso žmonės kur-kas išmintingesni už mus. Jie, be abejonės, yra jau ant daug augštesnio išsivystymo laipsnio pakilę, ypatingai todėl, kad Mars kur-kas senesnis už mūsų žemę, arba teisingiau sakant, kad Marso žmonių veislė kur-kas senesnė už ant žemės gyvenančią.

Nieks negali išmintingais davadais išrodyti, kad ant Marso negyvena, arba negyveno protingi sutvėrimai kaip mes, ypač todėl, kad ant Marso, kaip rodo, daug tinklekams gyvenimo aplinkybių negu ant žemės. Marso dangus yra beveik visada be debesų, visada giedras; apart to, kaip rodo, ant Marso temperatūros atmainos kur-kas mažesnės negu ant žemės, nuo ko tenatinijai atmosferoj daug mažiau audrų ir vėtrų buva negu ant žemės. Ant Marso nebūna didelių lytų, kokius mes „debesų praplyšimus“ vadiname; lytus puola povaliai ant Marso žemės ir daug giliau į žemę įeina negu stambus buvantis ant žemės lytus, kas, žinoma, ant naudos augmenims išeina.

Kartu su šitomu palaimintu lytumu šviečia saulutė nuo giedraus dangaus ant Marso gyventojų. Nuo Marso žiūrint, saulė ant trečdalo mažesnė negu nuo žemės žiūrint, ir, nors saulė Marsui pusę tiek šilumos ir šviesos suteikia kaip žemei, vienok, kad Marso dangus visada giedras, be debesų, kurie neduoda saulės spinduliams prie paviršiaus prisigriebti ir tokiu būdu šilumą sunaudoja, šildo saulę gana gerai, Marso paviršių ir augina mūsų augmenis.

Žvaigždėtojo naktį išsirodo Marso dangus ypač gražiai. Tolumoj matyt daugybė stovinčių žvaigždžių, kurių tarpe viena žvaigždė ypatingai šviesiai žiba; šita šviesioji žvaigždė yra mūsų žemė, kuri, nuo Marso žiūrint, nuo rytų į vakarus slenka. Į tą pat pusę slenka ir toliausiai nuo Marso esantis jo mėnulis, Deimos, vienok visai arti sukasi aplink Marsą antras jo mėnulis, Phobos, su greitumu vieno kilometro sekundoj nuo vakarų rytų link.

Šitame rojuje — vien čia pritinkas žodis — gyvena Marso žmonės. Butų labai įdomu pamatyti, kaip toli Marso žmonės kulturoje nužengę, ar jie jau su orlėvais lakioja, ar gal su pagelėtais mažu motoru, varomų eksploduojančių medegų, pats gali skraidyti; ar jie pažysta

beveiklinį telegrafą, ar gal jau tą užmėtę, beveiklinį telefoną vartoja; kuris daug parankesnis; ar jie kalbamasi rašomais masiniais vortais, kuriuos tuojau viską užrašo, kas joms pasakyta, ar jie bent kaip nors apie mūsų buvimą ant žemės žino, ir ar jie tiki — kaip didžiausia dalis žmonių ant žemės gyvenančių — kad vien jie parinkti dalyai, išganyti švieto valdytojai, vienatiniiai, kurie gali protauti ir tt. Galų gale, butų labai įdomu darsižinti, ar fantastiškai tvirtinimai kai-kurių astronomų teisingais yra, sulys kurių nuo devynių metrų augšto stogo nušokti galima ir nė kiek neužsigauti! Ar Marso medžiai tris kartus didesni už žemės medžius, kadangi ten beveik jokių vėtrų nėra ir sunkumas 2,7 mažesnis; ar šitas mažas sunkumas kokią nors įtekmę turi ant gyvūnų, dėlko gyvūnai tris kartus didesni būva; ir ar daiktai vieną trečdali mažesnį sunkumą prisiėgimui kokios nors sunkenybės turėti gali ir dauguma kas kitų klausymų.

Daugelį dalykų norėtume darsižinti, daugelį klausimų norėtume iširti, vienok mūsų velijimai niekada nebus išpildyti, nes telegrafiku būdu vargiai kada galėsime su Marso žmonėmis susižinti. Vienok nežinome, ką ateinančios gentkartės dar išras ir iširs. Jeigu mūsų proseiniai 16 šimtmečio iš kapų prišikeltų ir nors automobilių patiktų, vežimą be arklių, kuris su dideliu greitumu bėga, ir kuriame vežėjas, lyg Belzebubas, su didelėmis, tamsiai mėlynomis akimis ir plaukuotu kunu, sėdi, jie, iš baimės gal mirytų. Niekada prosendoliai neįtikėtų, kad čia be dvasių viskas darosi, kad šitas velnio vežimas žmogaus išradimui yra, gabenimui jo ir visokių daiktų.

Lygiai ir mums, dabar gyvenantiems, išrodytų ateinančiuose šimtmečiuose ar tukstantmečiuose padarytie, jie išradimai nesuprantamais. Ką mes šiandien už negalima skaitome, tas gal but visai paprastu dalyku; taigi gal but galimu dalyku, kad tuose laikuose bus surastas kelias susižinoti su protiniais sutvėrimais ant kitų planetų gyvenančiais.

Vienok, jeigu norėtume iš Marso kultūros pasinaudoti, tai negalime ilgai laukti su iširimu to klausymo, nes už kelių šimtų tukstančių metų užkris Marso mėnulis, Phobos, ant planetos, per ką visą gyvybę ant jo pasibaigs. Tada prasidės Marso gyvybei naujas vystymosi perjoimas, tame laike mes, žemės žmonės, augščiausiai išsivystymo laipsnį pasieksime, kol ir mūsų mėnulis ant žemės nukris ir tada kita, saulės sistemo planeta augščiausiai išsivystymo laipsnį pasieks.

Teip tai viešpatauja nuolatiniš gimimas ir mirimas, nuolatiniš tobulinimasis ir puolimas. Viskas gamtoje klausio šito amžino įstatymo, ir planeta Mars turi jam pasiduoti.

(Pabaiga bus).

22 d. balandžio, paprastojo susirinkimo vietoje, pn. 986 33rd place, 4 valandą po pietų, atsisbus susirinkimas „Anšros“ Df-stės. Yra svarbus reikalai, atsis rinkti Centrališko komiteto prezidentą ir kuopos sekretorių, todėl sarnariai ir norinti prie draugystės prisirašyti, teiks kuo skaitlingiausiai ant minėto susirinkimo atsilankyti.

beveiklinį telegrafą, ar gal jau tą užmėtę, beveiklinį telefoną vartoja; kuris daug parankesnis; ar jie kalbamasi rašomais masiniais vortais, kuriuos tuojau viską užrašo, kas joms pasakyta, ar jie bent kaip nors apie mūsų buvimą ant žemės žino, ir ar jie tiki — kaip didžiausia dalis žmonių ant žemės gyvenančių — kad vien jie parinkti dalyai, išganyti švieto valdytojai, vienatiniiai, kurie gali protauti ir tt. Galų gale, butų labai įdomu darsižinti, ar fantastiškai tvirtinimai kai-kurių astronomų teisingais yra, sulys kurių nuo devynių metrų augšto stogo nušokti galima ir nė kiek neužsigauti! Ar Marso medžiai tris kartus didesni už žemės medžius, kadangi ten beveik jokių vėtrų nėra ir sunkumas 2,7 mažesnis; ar šitas mažas sunkumas kokią nors įtekmę turi ant gyvūnų, dėlko gyvūnai tris kartus didesni būva; ir ar daiktai vieną trečdali mažesnį sunkumą prisiėgimui kokios nors sunkenybės turėti gali ir dauguma kas kitų klausymų.

Daugelį dalykų norėtume darsižinti, daugelį klausimų norėtume iširti, vienok mūsų velijimai niekada nebus išpildyti, nes telegrafiku būdu vargiai kada galėsime su Marso žmonėmis susižinti. Vienok nežinome, ką ateinančios gentkartės dar išras ir iširs. Jeigu mūsų proseiniai 16 šimtmečio iš kapų prišikeltų ir nors automobilių patiktų, vežimą be arklių, kuris su dideliu greitumu bėga, ir kuriame vežėjas, lyg Belzebubas, su didelėmis, tamsiai mėlynomis akimis ir plaukuotu kunu, sėdi, jie, iš baimės gal mirytų. Niekada prosendoliai neįtikėtų, kad čia be dvasių viskas darosi, kad šitas velnio vežimas žmogaus išradimui yra, gabenimui jo ir visokių daiktų.

Lygiai ir mums, dabar gyvenantiems, išrodytų ateinančiuose šimtmečiuose ar tukstantmečiuose padarytie, jie išradimai nesuprantamais. Ką mes šiandien už negalima skaitome, tas gal but visai paprastu dalyku; taigi gal but galimu dalyku, kad tuose laikuose bus surastas kelias susižinoti su protiniais sutvėrimais ant kitų planetų gyvenančiais.

Vienok, jeigu norėtume iš Marso kultūros pasinaudoti, tai negalime ilgai laukti su iširimu to klausymo, nes už kelių šimtų tukstančių metų užkris Marso mėnulis, Phobos, ant planetos, per ką visą gyvybę ant jo pasibaigs. Tada prasidės Marso gyvybei naujas vystymosi perjoimas, tame laike mes, žemės žmonės, augščiausiai išsivystymo laipsnį pasieksime, kol ir mūsų mėnulis ant žemės nukris ir tada kita, saulės sistemo planeta augščiausiai išsivystymo laipsnį pasieks.

Teip tai viešpatauja nuolatiniš gimimas ir mirimas, nuolatiniš tobulinimasis ir puolimas. Viskas gamtoje klausio šito amžino įstatymo, ir planeta Mars turi jam pasiduoti.

(Pabaiga bus).

22 d. balandžio, paprastojo susirinkimo vietoje, pn. 986 33rd place, 4 valandą po pietų, atsisbus susirinkimas „Anšros“ Df-stės. Yra svarbus reikalai, atsis rinkti Centrališko komiteto prezidentą ir kuopos sekretorių, todėl sarnariai ir norinti prie draugystės prisirašyti, teiks kuo skaitlingiausiai ant minėto susirinkimo atsilankyti.

beveiklinį telegrafą, ar gal jau tą užmėtę, beveiklinį telefoną vartoja; kuris daug parankesnis; ar jie kalbamasi rašomais masiniais vortais, kuriuos tuojau viską užrašo, kas joms pasakyta, ar jie bent kaip nors apie mūsų buvimą ant žemės žino, ir ar jie tiki — kaip didžiausia dalis žmonių ant žemės gyvenančių — kad vien jie parinkti dalyai, išganyti švieto valdytojai, vienatiniiai, kurie gali protauti ir tt. Galų gale, butų labai įdomu darsižinti, ar fantastiškai tvirtinimai kai-kurių astronomų teisingais yra, sulys kurių nuo devynių metrų augšto stogo nušokti galima ir nė kiek neužsigauti! Ar Marso medžiai tris kartus didesni už žemės medžius, kadangi ten beveik jokių vėtrų nėra ir sunkumas 2,7 mažesnis; ar šitas mažas sunkumas kokią nors įtekmę turi ant gyvūnų, dėlko gyvūnai tris kartus didesni būva; ir ar daiktai vieną trečdali mažesnį sunkumą prisiėgimui kokios nors sunkenybės turėti gali ir dauguma kas kitų klausymų.

Daugelį dalykų norėtume darsižinti, daugelį klausimų norėtume iširti, vienok mūsų velijimai niekada nebus išpildyti, nes telegrafiku būdu vargiai kada galėsime su Marso žmonėmis susižinti. Vienok nežinome, ką ateinančios gentkartės dar išras ir iširs. Jeigu mūsų proseiniai 16 šimtmečio iš kapų prišikeltų ir nors automobilių patiktų, vežimą be arklių, kuris su dideliu greitumu bėga, ir kuriame vežėjas, lyg Belzebubas, su didelėmis, tamsiai mėlynomis akimis ir plaukuotu kunu, sėdi, jie, iš baimės gal mirytų. Niekada prosendoliai neįtikėtų, kad čia be dvasių viskas darosi, kad šitas velnio vežimas žmogaus išradimui yra, gabenimui jo ir visokių daiktų.

Lygiai ir mums, dabar gyvenantiems, išrodytų ateinančiuose šimtmečiuose ar tukstantmečiuose padarytie, jie išradimai nesuprantamais. Ką mes šiandien už negalima skaitome, tas gal but visai paprastu dalyku; taigi gal but galimu dalyku, kad tuose laikuose bus surastas kelias susižinoti su protiniais sutvėrimais ant kitų planetų gyvenančiais.

Vienok, jeigu norėtume iš Marso kultūros pasinaudoti, tai negalime ilgai laukti su iširimu to klausymo, nes už kelių šimtų tukstančių metų užkris Marso mėnulis, Phobos, ant planetos, per ką visą gyvybę ant jo pasibaigs. Tada prasidės Marso gyvybei naujas vystymosi perjoimas, tame laike mes, žemės žmonės, augščiausiai išsivystymo laipsnį pasieksime, kol ir mūsų mėnulis ant žemės nukris ir tada kita, saulės sistemo planeta augščiausiai išsivystymo laipsnį pasieks.

Teip tai viešpatauja nuolatiniš gimimas ir mirimas, nuolatiniš tobulinimasis ir puolimas. Viskas gamtoje klausio šito amžino įstatymo, ir planeta Mars turi jam pasiduoti.

(Pabaiga bus).

22 d. balandžio, paprastojo susirinkimo vietoje, pn. 986 33rd place, 4 valandą po pietų, atsisbus susirinkimas „Anšros“ Df-stės. Yra svarbus reikalai, atsis rinkti Centrališko komiteto prezidentą ir kuopos sekretorių, todėl sarnariai ir norinti prie draugystės prisirašyti, teiks kuo skaitlingiausiai ant minėto susirinkimo atsilankyti.

ŽVĖRYS IR ŽMOGUS.

Pagal Schmel'į.

Ant galvos yra ilgi usai, čiupinėjimo organai.

Pataitė, per ilgą, esantį pilvo pabaigoje kanalą, deda į žemę ilgus kiaušinėlius. Pavasaryj iš jų išsivysto kirminai. Jie toki jau kaip ir suaugę žiogai, tik be sparnų ir neturi kanalo dėjimui kiaušinėlių. Gyvena žiogų kirminai ir minta teip jau kaip ir suaugę. Augant kirminui, išpalengvo auga sparnai ir dėjimo kiaušinių kanalas. Teip išpalengvo kirminas persikeičia į suaugusį žalią žiogą. Grumulo nės panašaus į kirminą, nės į suaugusį vabalą pas žiogus nebūva.

Lekianti žiogai tankiai pasirodo dideliais pulkais vakarinėj Azijoje, šiaurinėj Afrikoje ir pietinėj Europoje. Kur nusileidžia toks lekiančių žiogų pulkas, jie teip nuveda visus augmenis, žolę, javus, kad lieka tik plika žemė. Vabalai tie pridriba labai daug blėdies laukams.

Parplys gyvena po žeme, olose ir ēda augmenų šaknis ir tokiu būdu kartais pridriba gana blėdies.

Svirpliai ir bambadieriai gyvena žmonių namuose; bambadieriai naktimis ēda viską, ką tik gali sugriebti.

DALIS VII.

Netikri plėvesparniai vabalai.

Nasrai kramtanti. Abidvi sparnų poros vienokios, sparnai permatomi, su daugybe gyslučių, tveriančių gana tankų tinklą, sparnai didesnėj dalyj nesusistulpavę. Persikeitimai ne pilni.

Avizės — draskanti vabalai, gauda pagauti lekdamos. Kunas jų ilgas ir laibas, sparnai dideli, todėl šitie sutvėrimai lakioja gana greitai. Ginklu yra tvirti, kramtanti žandai. Kirminai avizių gyvena vandenij, jie teip jau ēdrys kaip ir suaugusios avizės, kurių negalima pasotinti.

Dienvabalai, suaugę gyvena labai trumpai, todėl juos vadina vienos dienos vabalais arba dienvabalais. Jie turi po tris laibas vuodegines išaugas, išaugusias iš pilvo galo. Kirminai dienvabalių gyvena teipgi vandenij.

KLIASA II.

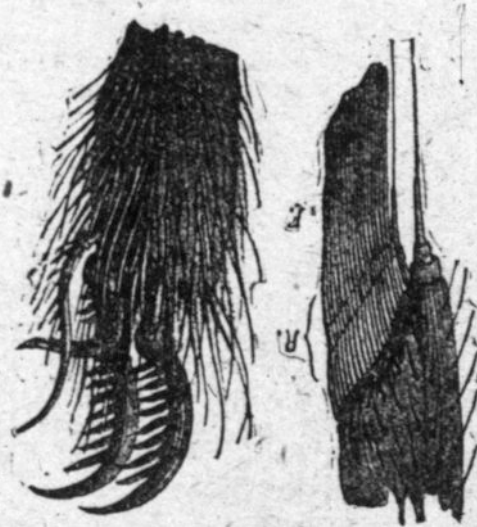
Vorai.

Vorai neturi sparnų, kojos jų susideda iš sanarių, kojų turi keturias poras. Kunas susideda iš dviejų dalių: galvos ir pilvo. Kvėpuoja liuosu, nesutirpusiu oru.

Kryžinis voras turi 1 centimetrą arba 2/3 colio ilgio; pataitės didesnės, turi 1 1/2 centimetro arba 2/3 colio ilgio.

Kryžinių vorų parva tamsiai geltona arba juosva su baltu kryžiu ant nugaros dėlko ir vadina šituos, vorus kryžiniais; dėlto kryžiaus nesunku juos atskirti nuo kitų vorų. Tamsi jų parva atsako aplinkybėms, kokiose gyvena: krumų pavėsiuose, ant medžių kamienų, ant triobų sienų ir visokiose tamsiose vietose. Parva ta saugoja vorą nuo priešų akių.

Kryžiniai vorai minta musėms ir vuo-dais. Bet vorai neturi sparnų, negali lakioti, todėl jie pina vortinklius ir su tokiais tinklais gauda vabalus.

Leidžianti vortinklių siulus organai ir paskutinis kojos sanarys kryžinio voro.

Tinklas, padirbtas kryžinio voro, ištemptas vertikališkai. Dirba jį voras šiteip: iš pradžių jis pritvirtina siulą ant syk keliose vietose teip, kad jis padaro keturkerčią figūrą. Voras prie šitų siulų nutiesia kitus siulus skersai, o nuo vidurio nuveda siulus į visas puses kaip rato spykius. Tuos spykius voras sujungia siulais ir toliau nuveda kitą siulą tarp tų rato spykių. Tas siulas visada buvo limpus. Pirmutinį siulą, kuris buvo tik pastovu dirbant tinklą tarp spykių, voras sutrauko ir tinklas padirbtas.

Medega, iš kurios voras dirba vortinklius, yra šešiuose vortinkliniuose gumbeliuose, esančiuose pilvo gale, vortinklių siulai eina per daugelį laibelių dudelį (R). Iš kiekvienos dudelės sunkiasi lašelis limpančio skystimo, kurį voras ištesia į laibą siulėlį. Visi tie siuleliai sulimpa, sustingsta ant oro ir tveria vieną storą siulą, iš kokių voras dirba vortinklį.

Pats voras niekada neįklimpsta teip į vortinklį kaip musės arba vuo-dai ir tai todėl, kad voras, laipiodamas vortinklyje, kabinasi į siulus tik savo iškarbuotais kaip šukos nagučiais. Dantukai nagučėlygus, todėl juos voras gali lengvai ištraukti iš tinklo.

Vorai turi keturias kojų poras; jos, teip kaip ir vabalų, pritvirtintos prie krutinės.

Bet kryžinio oro krutinė sujungta su galva į vieną sanarį ir jis žymiai atidalytas nuo pilvo.

Padirbęs tinklą, voras kavoja netoli kokioje tamsioj vietoj. Į tą vietą jis nuveda signalinį siulą. Kaip tik į tinklą pateko musė, arba kitoks vabalas, signalinis siulas duoda ženklą, voras tuojau išsoka iš savo pakavonės. Bet jeigu tinklą krutina vien vėjas, voras nesikrutina iš savo pakavonės. Tas jau rodo, kaip jauslus yra vorų dasytėjimas. Už tai vorai mato ne geriausiais, nors jie galvos prysakyje turi net aštuonias akis.

Kryžinis voras užmuša pagautį paskutinį sanarėliu viršutinio žando, turinčio gaudio pavidalą. Per tą nagutį jis į kuną savo aukos įleidžia nuodus, kurie umai užmuša patekusį į tinklą vabalą. Užmuštą auką voras apseka dar siulais ir sukranto apatinį žandą. Sukramtytą teip vabalą įčiulbia paskui savo snukučiu.

Rudens pabaigoj kryžinio voro pataitė deda gelsvus kiaušinėlius ir apvynioja juos vortinklių siulais apsaugojimui nuo šalčio, drėgnumo ir priešų. Teip padarytą punde-lį su kiaušiniiais pakabina kokioj sunkiai patėmijamoj vietoj. Pavasaryj iš kiaušinių išsivysto maži voryčiai suvisu panašus į suaugusius.

Kambarių voras dirba tinklus kerčiuose ir palubėse žmonių apgyventų kambarių ir kitokių triobų. Lakiojančius vortinklius, koki pasirodo rudenyj, laike „bobų vasaros“, dirba maži vorėliai. Tuose lakiojančiuose vortinkliuose tie vorėliai persikelia iš vienos vietos į kitą ir parankioj vietoj perleidžia žiemas.

Skorpionai gyvena šiltuose kraštuose. Kuno gale yra vodingas vašelės, kuriom skorpionai užmuša savo auką, taigi vabalus, juom jie ginasi ir nuo priešų, kanda ir žmonis.

Erkių kunas nepasidalinęs į atskiras dalis, tveria kaipi vieną sanarį.

Niežai veisiasi po žmonių oda, kur dirba kanalus ir gimdo ligą, niežais vadinamą.

Parkus sunų ir kitokių naminių gyvulių gimdo teipgi maži sutvėrimai erkių veislės.

KLIASA III.

Vėžiai.

Vėžiai sunarkojai sutvėrimai, gyvena vandenij. Kvėpuoja pažandėmis kaip ir žuvis, taigi kvėpavimui vartoja sutirpusį orą. Vėžiai turi dvi poris usų, o užbaigos gali buti ant visų kuno sanarėlių.

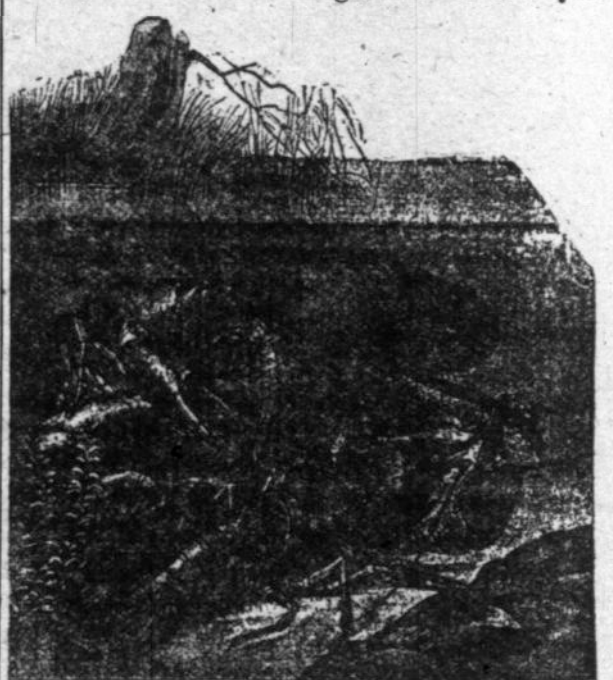
Upinis vėžys turi 20 centimetrų arba apie 8 colius ilgio.

Upiniai vėžiai gyvena upeliuose, upėse ir ežeruose, bet drumsto, suteršto vandenis nepakenčia. Dienas vėžiai perleidžia pasislėpę kur po augmenimis, tarp šaknų augančių prie kranto medelių ir krumų, arba krante iškastose olose, kurias kasa su tvirtoms savo žirklems. Medžioti, jieškoti maisto vėžiai iš savo dieninių pakavonių išlenda naktimis.

Vėžių kunas susideda iš dviejų dalių. Prysakinė dalis atsako vabalų galvai ir krutinei. Galva ir krutinė, teip kaip ir vorų, suaugusios į vieną. Nuo tos dalies aiškiai atsidalina pilvas, paprastai vadinamas vuodega arba kaklu.

Visos vėžių kuno dalys uždengtos kietu serdoku, kuris yra atsigynimo ginklu, saugojančiu nuo priešų. Dalis serdoko uždengianti iš virsaus galvą ir su ja suaugusią krutinę susideda iš vieno smoto. Augant vėžiui, serdokas vienok neauga; todėl augant, vėžys turi kartas nuo karto savo serdoką numesti. Vietoj numesto, ant kuno pasidaro naujas, didesnis serdokas; iš pradžių serdokas tas buva minkštas ir tasyk vėžys yra beginkliu. Todėl per visą laiką, kol nepasidaro naujas tvirtas, gerai saugojantis kuną serdokas, vėžiai slapstosi olose. Serdokai upinių vėžių buva visokių parvų, pradedant nuo šviesiai žalsvos, baigiant beveik juoda. Parva ta taikosi mat prie dugno vandens, kokiuose vėžiai gyvena.

Prysakinę galvos dalyj vėžiai turi 4 vi poris usų. Vėžiai jais čiupinėja aplinkui esančius daiktus, jais jieško pagauties ir priešų. Kiekvienas prysakinis usas pasibaigia dviem trumpoms vielėlėms, o kiekvienas užpakalinis vienu, bet daug ilgesniu. Vietoj susisairinimo nugarinio serdoko yra

Upiniai vėžiai.

dvi didelės akys, su kurioms vėžys gali apžiūrėti gana didelius plotus.

(Toliaus bus).

MAXIM GORKIJ PASAKOJIMAI.

IŠ RUSŲ KALBOS VERTE
A. L. S.

„Putotas visas, smarkus, galingas, jis kalnus raizė ir, nuožmiai kriokdamas, į jures vertės.“

„Staiga olon ton, Zaltys kur raitės, nu-puolė Sakals, kraujais aptekęs, su suardyta baisiai krutine.“

„Trumpai surikęs ant žemės puolė, vel-toj rudybė krutine daužė į kietą uolą.“

„Ir, nusigandęs, Zaltys atsoko; bet veik suprato beliekant paukščiui gyventi valan-dą...“

„Drąsos igijęs artyn prislinko ir merden-čiam Zaltys prašnyptė:“

— „Gi ką, miršti jau?“

— „Mirštu! — atsakė, giliai jis, Sakals, atsidusėjęs. — Aš gyvenau bet!... Zinau aš laimė!... Narsiai kovojau!... Mačiau aš dangų... Tu nematysi arti teip jojo!... Vargšė tu, vargšė!“

— „Na, kas tas dangus? Tuščia tik vieta... Kam man ten slankioti? Man ir čia gera... Šilta ir drėgna!“

„Zaltys teip atsakė laisvam paukščiui ir savo dvasioj nusisypsojo iš jo svajonių.“

„Ir teip galvojo: „lekiok ar slankiok, zinia, koks galas: visi guls žemėn, viskas liks dulke...“

„Drąsūs bet Sakals veik pasipurtė, pa-kelė galvą ir apsižvalgė po ankščią olą.“

„Pro pilką uolą įvando rasojo, troškū čia buvo, pūvėsiais dvokė tamsioje oloj.“

„Tužbos ir skausmo Sakals pilnas, su-rinkęs spēkas graudžiai suuko:“

— „O, kad į dausas da syk išlekti!... Prispausčiau priešų aš... prie krutinės, tegul... prigertų kraujuose mano!... O, kovos laimė!...“

„Zaltys gi mastė, „galbut ten dausose ir ištikrųjų smagu gyventi, kad jis teip trok-šta!“

„Ir laisvam paukščiui jis šep pasiulė: „Tu prislinkie prie olos krašto ir skardu pulkie!“

— „Sparnai gal, tave da stengs pakelti, ir pagyvensi bent valandėlę skraiste da savo!“

„Suvirpo Sakals. Silpnai surikęs, na-gais draskydams po slidžią uolą, prie skardo slinko.“

„Ir štai prislinko... Suzibo akys... Sparnais suplojo ir, atsidusęs, žemyn jis puolė...“

„Bet, nei paleistas akmuo, į uolas besi-daužydams, sparnus belaužydams, žudydams plunksnas, žemyn jis rito...“

„Sriovė ji sriauto veikiai pagavo, nu-plorė kraują, aprėdė putoms ir nugabeno į plačias jures.“

„O jurių bangos, kriokdamos nuožmiai, į uolas mušė... Ir veik prapuolė lavonas paukščio platybėj jurių...“

II.

„Ilgai oloje Zaltys, gulėdamas, apmasti-nėjo Sakalo mirtį ir jojo geismą lekiot pa-dangėms.“

„Ir štai jis žvilgė į tą tolybę, ką teip vi-lioja akis svajonėms — svajonėms laimės.“

— „Ir ką ten matė velionis Sakals toj begalinėj dausų platybėj? Kam sutvėrimai — kaip ve toks Sakals — ta savo meile skra-jot padangėms, ramybė dvasios kitiems da drumscia? Kas juos ten traukia? O juk galėčiau aš teip jau visa pasiekti, išlekęs į tas padanges, nors ne ant ilgo!“

„Teip taręs, ryžos. Susivyniojęs trigu-ban žiedan, šoko į orą, ir siaura juosta subli-zgo saulėj.“

„Bet slankiot gimė — lekiot negali!... Tatai užmiręs, Zaltys nupuolė atgal ant uo-los... Tik neužsimušęs, jis ėmė juoktis...“

— „A! Tame tai visa puikybė skridi-mų dangun! Tai — nupuolime!... Juo-kingi paukščiai! Zemė, kuriosios jie nepa-žysta, ankšta jiems rodos; ant josios ilgstas; jie trokšta lekti dangaus augstybėn; kar-štuose tyruose gyvybės jieško... O ten tik dyka! Sviesos ten daugis, bet nėra maisto ir gyvam kunui paramos nėra... Kam ta didybė? Kam ta pagunda? — Tik tam, kad jai pridengtų puikybę geidimų savo, paslėpt už jų menkumą savo, nepagabumą rimtai gyventi!... Juokingi paukščiai!... Dau-giau neapvils jau manęs jų žodžiai, ką klasi-šlepa. Zinau jau visai! Mačiau aš dan-gų!... Buvau nulėkęs, ismatavau ji... Zinau puoliama! Išlikau gyvas, ir tuo labiau da tikiu į save. Lai tie, ką žemės mylėt ne-gali, klastojo gyvena!... Zinau teisybę! O jų šauksmams jau n'itikišiu. Tvarinys žemės — žemė aš mintui!“

„Ir susiraitęs Zaltys vėl oloj, savim di-dziauos.“

„Skaisčioje šviesoj žibėjo jūrės, o ban-gos nuožmiai į uolas daužė.“

„Kriokime bangų skambėjo giesmė kil-tadvasiam paukščiui; nuo jų plakimo drebė-jo uolos, dangus drebėjo nuo giesmės garso:“

— „Narsijų garbei mės giesmę gie-dam!“

— „Narsių didybė — išmintie bu-vio! Drąsūs, Sakale! Kovojo su prie-šium paguldei galvą... Atėis bet lai-kas, ir lašai kraujo karščiausio tavo, nei kibirkštės, užvis tamsioje — tam-soj gyvato; ir drąsių daugel uždegė jos širdžių didžiū troškimu šviesos ir lai-svės!“

— „Tegul žuvai tu!... Giesmėj drąsiųjų ir tvirtų širdžia visad tu busi gyvu paveiklu, galingu šauksmu prie šviesos, laisvės!“

— „Narsiųjų garbei mės giesmę gie-dam!“

...Tyli spalvuota jurių platybė, vil-nys melancholingai skalauja ant smilčiuoto kranto, o aš, tylėdamas, žiuriu į Ragimą, pa-baigusį pasakoti jūrės giesmę apie Sakalą. Ant vandens vis daugiau darosi sidabruotų mėnesienos šlakų... Mudviejų katilėlis ima palengva virti.

Viena didenė vilnis gaiviai išsiriti ant kranto ir šnioksdama, nei bauginama, slen-ka artyn prie Ragimo.

— „Na, kur dabar lėdi?... Šalin!... — moja Ragim-Ogla ranka į ją, ir ji pakli-sniai volioja atgal į jures.“

Man visai neįsirodo juokingu ir keistu toks apsiėjimas Ragimo, perstatančio sau vilnis dvasių įkūnijimu. Visa aplinkui iš-žiuri teip keistai-gyva, švelnu, minkšta. Ju-rės teip ramiai snaudžia, ir tartum jauči, kad gaivungame jū kvėpavime ant kalnų, da nespėjusių nuo dienos kaitros ataušti, sle-piasi daug galingų, surakintų pajėgų. Ant tamsiai-mėlyno dangaus aukšniais žvaigž-džių lamstais, rodos, parašyta kas tokio iš-kilmingo, apvaldančio dušą, žavinčio protą saldziu kokio-tai apreiškimo lukesčiu...“

Viskas snaudžia, bet snaudžia įtempta-me budrume, — rodos štai sekanti valandė-lė visa sukrus ir suskubės sutartinėje neap-sakomai saldzių garsų harmonijoje. Tie gar-sai išpasakos didžias pasaulio slaptības, išai-škina jas protui, o paskui užgesins tą protą, nei žaltvykšlės žiburėlį, ir nuneš su savi-mi dušų augstyn į anas tamsiai-mėlynuojančias bedugnes, iš kur, ją pasitikdami, virpantie-j žvaigždžių lamstai teip jau skambės stebuk-linga apreiškimo muzika...“

NENAUDELIS.

Po didelį, šviesų „Niaus laikraščio“ re-dakcijos kambarį nerūšiai bėgiojo didelia-me neramume ir apmaudo pilnas redakto-rius ir, glaudždamas rankose naują laikra-ščio numerį, be paliovos rėkavo ir keikė.

„Buvo tai mažo ugio žmogus su aštriu, sudžiū-vusiu veidu, papuoštu barzdele ir aukšniais akiniais. Garsiai traspėdamas savo plono-mis kojukėmis pilkose kelnėse, jis teip ir mėtėsi palei ilgą redakcijos stalą, stovincio kambario viduryje ir apversto kruvomis su-jauktų laikraščių, korektūrų rėžomis ir rank-raščių pluoštais. Prie stalo, viena ranka ant jo pasirėmęs, o kita trindamas sau kak-tą, stovėjo laikraščio leidėjas — augstas, pil-nas, geltonplaukis vyras vidutinio amžiaus ir, šypsodamasis, savo linksmomis, šviesio-mis akimis sekiojo redakatoriaus krutėjimus. Metranpažas,*) kamputas žmogus su pagel-tusiu veidu ir įdubusia krutine, rudame, la-bai suskretusiame ir nepagal ugi ilgame švarke, baliiai spaudėsi prie sienos. Jis kar-tas nuo karto kilnėjo antakius augstyn ir stebėilijos į lubas, tartum norėdamas ką to-kio atminti, apmąstyti, o po valandėlės vėl beviltinai vadžiojo nosim ir liūdina lingavo galvą. Tarpduryje karksojo redakcijos pa-siuntinys; be paliovos stumdymai jį lan-džiojo į vidų ir vėl nyko koki tai žmonės, o ant jų veidų buvo matomas susirupinimas ir neužganėdijimas. Redaktorius balsas — piktas, suerzintas ir skambus, kartais perei-nas į cypimą ir privėręs leidėją raukytis, o metranpažą — baliiai drebėti.“

— „Ne... yra tai tikra niekystė! Aš tą nenaudėlį patraukusi į kriminalą!... Korektorius ar atėjo? Po plyšių! aš sakau, atėjo jau korektorius!... Suaukti čia tuojau visus stajus! Sakėt? Na, tik jūs supraskite, kas jis to išėis! Visi laikraščiai pasigauso sau ant vašo... Gėda! Gėda ant visos Maskolijos!... Aš tam niekšui teip sausiai nenuleisiu!“

Ir pakėlęs rankas su laikraščiu prie galvos, redaktorius apmirė ant vietos, tartum norėdamas laikraščiu apsupti sau galvą ir tuomi apbergėti ją nuo laukiamos gėdos.

— „Jūs pirmą suraskite jį... — sausiai nusisypsodamas patarė leidėjas.“

— „Surasiu! Surasiu! — griežda-mas dantimis atkrito redaktorius, išnaujo leisdamasis bėgioti po kambarį ir, prispaudęs laikraštį prie krutinės, pradėjo nemielai-sirdingai jį glamžyti.“ — Surasiu ir pamoi-kinsiu... Nugi kur tas korektorius!... A-a... Štai ir jis!... Na, meldžiu čio-nai, ponaičiai! Hm! Meltingi komandoriai švininių kariuonų... cha-cha-cha! Mel-džiu arčiau, meldžiu... ot, šiteip!“

Statėjai, vienas po kito, ėjo į kambarį. Jie jau žinojo, kame dalykas, ir kiekvienas jau buvo prisirengęs stoti kaltininko rūlėj; jų visų veidai, sugdini ir permirkę švino dulkmis, reikė pilną besikirtinumą ir ko-kią tai nepajudinamą ramybę. Visi jie ank-ščiai susispaudė kambario kėdėje ir laukė.

Redaktorius atsistojo prieš juos, sudėjęs už-pakalčius rankas, kuriose vis laikė suglamž-tą laikraščio numerį. Jis buvo mažesnio ugio už juos, todėl, kad pažvelgti jiems tie-siai į veidą, prisiėjo jam pakelti galvą ang-styn. Tą krutėjimą jis padarė per daug staigiai, per ką akiniai umai užsoko jam ant kaktos; manydamas, kad jie puola, jis greit siekė ranka augstyn, norėdamas juos paga-vyti, bet toje-pat akimirkoje akiniai vėl nupu-lė ant nosies.

— „Kad jus vėlniai!... — grynksterėjo dantimis.“

Ant suodinių statėjų veidų pasirodė pil-nas pasikakinimo nusisypsojimas. Kas-toks dagi kurčiai nusijuokė.

— „Aš spaukiau jus čia ne dėlto, kad jūs man savo dantis rodytumėt! — piktai ir blankdamas riktėrėjo redaktorius. — Rodo-si, pakaktinai ištersėte laikraštį... Jai tarp jūsų randa si vienas doras žmogus, kurs supranta, kas tai yra laikraštis, pre-sa... tai jis pasakys, kas tą padarė... Įžengiamamjame straipsnyje... — Redak-torius ėmė nerūšiai sklaidyti laikraštį.“

— „Bet kam gi dalykas? — atsiliepė iš kampo balsas, kuriame nebuvo girdima nie-ko daugiau, apat paprasto žingeidumo.“

— „A! Jus nežinotė! Štai, tuojau... klausykite... „Musų fabriku įstatymdavy-stė spaudai visada buvo dalyku karštų svar-stymų... t. y. kalbėjimų tuščių niekų ir zaunijimų!...“ Štai! smagu jums? Ar nebus teip malonus tas, kurs straipsnyje pridūrė tuos „kalbėjimus“ — ypač „kalbė-jimus!“ kaip tat gramatiškai ir smailiai! — na, kuris gi iš jūsų yra autorius tų „kalbė-jimų tuščių niekų ir zaunijimų...“?

— „Straipsnis gi kenot Jusų? Na, jūs ir esate autoriumi viso, kas jame priplauk-šta, — atsiliepė tas-pat ramus balsas, kurs ir pirmiau klausė redaktorius.“

Buvo tai tikra akizgystė, ir visi perpra-to, kad kaltininkas surastas. Kambaryje visi sukruto. Leidėjas prisartinio arčiau prie susispietusios kruvos, redaktorius stiepė-si, kiek galėdamas, norėdamas per statėjų galvas pastebėti kalbantį. Statėjai prasiskė-tė. Prieš redaktorių stovėjo resnas vyrukas mėlynoje bluzoje, rečiuotas, su besiraitan-čiais į viršų plaukų snarpsliais ant kairiosios smilkmenies. Jis stovėjo, susikškęs rankas giliai į kelinių kišenius ir, besikirtinai ste-bėlydamasis į redaktorių savo pilkomis, piktomis akimis, nežymiai šaipėsi iš savo garbiniuotos, rudos barzdos. Visi žiūrėjo į jį: leidėjas — rusiai suraukęs kaktą, redak-torius su nuostaba ir piktumu, metranpažas — paikai išsišiepęs. Statėjų veidai reikė ir menkai užsėlptą užganėdinimą, ir baime, ir įdomumą...“

— „Tai... tai jūs esate? — paklausė ant galo redaktorių, rodydamas pirštu į re-čiuotąjį statėją, ir daugreikšmiu budu su-čiaupė lūpas.“

— „Aš... — atsakė tas, nusisypsoda-mas koki tu ypatingu budu ir lig pasijutęs įzeistu.“

— „A-a!... Labai smagu! Tai jūs? O kam jūs tati pridūrėte, malonėčiau žinoti.“

— „Argi aš sakiau, kad priduriau? — ir statėjas dvilktėrėjo į savo draugus.“

— „Tai jis, tikrai jis, Mitrij Pavlovič, — tarė metranpažas atsisukęs į redaktorių.“

— „Na, aš, tai aš, — atsiliepė statėjas ir, numojęs ranka, vėl nusisypsodė.“

Vėl visi nutilo. Niekas nelaukė tokio greito ir ramaus prisipažinimo, ir tas, kaip visai nelauktas atsitikimas, padarė ant visų savo įspūdį. Net redaktoriaus piktumas ant valandėlės persimainė į nuostabą. Vie-ta aplink rečiuotąjį umai prasiskleidė, me-tranpažas greitai pasitraukė stalo linkui, statėjai labiau prisipažindami prie sienos...“

— „Tu juk tą tyčia... tyčia padariai? — paklausė leidėjas, šypsodamasis ir ap-žvelgdamas rečiuotąjį savo apvaliomis aki-mis.“

— „Meldžiu atsakyti! — suuko redak-to-rius, mojuodamas sulandytu laikraščiu.“

— „Nerėkaukite... nebijan. Dange-lis ant manęs rėkė, tik vis veltui!... — ir statėjo akyse žybtėrėjo drąsumo ir panie-kos žiburėlis.“

— „Teip... — tęsė jis to-liau, staipydamasis nuo vienos kojos ant ki-tos ir atsigryždamas jau į leidėją: — tuos žodžius straipsnyje aš tyčia priduriau nuo savęs...“

— „Girditė?... — atsikuko redakto-rius į publiką.“

— „Nagi ir ką tu ištikrųjų manai, tu, vėlnio vaikel! — umai suniršo leidėjas. — Ar supranti, kiek tu man tuo blėdies pridariai!...“

— „Jums tai nieko... da, rasi, parda-vinėjimą atskirų numerių padidino. O štai ponui redaktoriui — ištikro... tas pyra-gėlis turi but ne per daug skanus.“

Redaktorių lig suakmenėjo nuo apmau-dos; jis stovėjo prieš tą ramų ir piktą žmogų ir, tylėdamas, vartė akis, nesurasdamas žo-džių išreikšimui purtančių jį jausmų.

— „O užtatai tau, broleli, bus blogai!... — piktą džiaugsmu nusuko leidėjas ir veik, suminkštėjęs, plauksterėjo sau ranka į kelį.“

Tiesą pasakius, jis buvo visai užganėdy-tas ir atsitikimu, ir tiesmoku darbininko at-sakymu: redaktorių visada ant jo, leidėjo, žiūrėjo iš augsto, nesistengdamas užsėlpti sąmonės savo protiškos virsytės, ir štai da-bar jis, tasai saumylingas ir saupastiklis žmogus, teip pažemintas, sutrintas... ir dagi kenot...“

— „Už tą tavo šelnystę mės tau, broleli, atlyginsimė!... — pridūrė jis.“

— „Zinau gerai, kad teip sausiai nenulei-site, — sutiko rečiuotasis statėjas.“

Tas jo ramus balsas ir tie žodžiai vėl pa-darė įspūdį. Statėjai dvilktėrėjo į kiti-kitą, metranpažas kilsterėjo savo antakius ir susi-rietė, redaktorių atitraukė prie stalo ir, atsisrėmęs į jį rankomis, nežinodamas ką da-ryti ir labiau užgautas negu į apmaudą įve-stas, akis įsipykę žiūrėjo į savo priešų.

— „Kaip tavo vardas? — paklausė leide-jas, išsiėmęs iš kišenius užrašų korygę.“

— „Nikolka Gvozdev, Vasilij Ivanovič! — pasiekubino apreiškė metranpažas.“

— „O tu, Judošiaus tarne, tylėk, kada-tėvas niekas neklausia! — rusiai pasizūrė-jęs į metranpažą tarė statėjas. — Liežuvi ir aš patsai turiu, patsai už save ir atsaky-siu... Vadinuos Mikalojum Semionovi-čū Gvozdevu. Gyvenimo vieta...“

— „Surasime! — perkirto leidėjas. — O dabar šelauk po vėlnių! Išsinešdinkite vi-si!...“

— „Palauk... lukterėk truputį... — tarė redaktorių tyliai, bet aiškiai, tiesda-mas ranką į Gvozdevą.“

Gvozdev atsigryžo į jį, tingiu pasikruti-mu atsisrėmęs į durų staktinę ir, sukiudamas pirštais barzdukę, žiūrėjo į redaktorių savo begėdingai drąsiomis akimis.

— „Norėčiau štai ko tavęs paklausti... — pradėjo redaktorių. Norėjo jis užsila-kyti ramiai, bet tas jam nenusisekė: jo bal-sas drebėjo, kartais pereidamas į riksmą. — Tu prisipažina!... kad, darydamas tą skandalą... mintyse turėjai mane. Teip? Vadinasi, man ant keršto, a?... Klausiu gi tavęs — už ką? Supranti? Ar gali man atsakyti?“

Gvozdev trukterėjo pečiais, pakraipė lūpomis ir, nuleidęs galvą, valandėlę tylėjo. Leidėjas nekantriai traspėjo koją, metranpa-žas ištisė karką, o redaktorių kramtė lūpas ir nerūšiai braskino pirštus. Visi laukė.

— „Norite, kad pasakytiau — galiu pasa-kyti... Tik, kaip aš žmogus nemokytas, tai, rasi, bus nesuprantama... Na, tą syk prašau donuoti!... O dalykas ve bus toksai. Jūs rašinėjate visokius straip-snius, pasakojate ten, kad reikia mylėti ar-tymas ir da ką tokio... Nemoku aš jums tą visą teip gerai išpasakoti, esniu, va-dinas, nemokytas... Jūs tą ir patys, ra-si, žinote, apie ką kasdien į laikraštį rašo-te... Na, ot aš ir skaitau tuos jūsų straipsnius. Jūs ve apie mus, darbininkus, galvojate... o aš vis skaitau... Ir biau-ru man jau skaityti, kadangi tai vieni niekai... Vieni begėdystės žodžiai, Mit-rij Pavlič!... nes ve jūs rašote: nekov, o pas jus spaustuvėje kas darosi? Antai, Ki-riakov pereitą sanvaitę dirbo pusketvirtos dienos, uždirbo trisryk aštuonias grivenas ir apsirgo. Jo pati ateina į kontorą atsimti pinigų, o užveizdas sako jai, kad ne jai duoti, tik da nuo jos reikia, girdi, gauti rublį ir dvidešimt kapeikų — bandos. Te tan ir ne-vok! Jūs kodėl gi apie tokią tvarką nieko nerašotė? O kaip užveizdas koliojasi ir vai-kus pleikia už kiekvieną mažmožį!... Jūs apie tati ir negalite rašyti, kadangi ir jūs patys tos-jau politikos laikotės... Rašo-te, kad žmonės sunku gyventi ant svieto — ir todėl jūs, aš jums pasakysiu, todėl jūs visa tą rašote, kad nieko daugiau veikti ne-mokate. Tai ir visa... Ir todėl jūs ne-matote pas save po nosia jokių žvėriskumų, o apie turkų žvėriskumus labai gerai nupa-sakojate. Ar tai ne niekai, tie jūsų straip-sniai? Senei jau man norėjosi, jūsų gėdai, teisingus žodžius į tuos jūsų rašymus įbru-kti... Ir ne teip da reikėjo!“

Gvozdev jautė save didvyriu. Didu-mo pilnas, jis išputė savo krutinę, galvą augstai pakėlė ir, neslėpdamas savo pergales jausmo, žiūrėjo atčiai į redaktorių. O re-daktorių, tvirtai prisipažinęs prie stalo ir nusistvėręs už jo rankomis, atsilosė atgal ir tai balo, tai raudonavo ir visai susmažs šaipėsi niekinančiai, piktai ir ligustai. Jo plačiai išplėtos akys tankiai mirkėjo.

— „Socijalistas!... — su baime ir žingeidumu pusalsiai paklausė leidėjas, at-sisukdamas į redaktorių. Tas skaudžiai nu-sisypsojo, bet nieko neatsakė ir nuleido gal-vą.“

Metranpažas pasitraukė prie lango, kur stovėjo rėkka su įsodintu dideliu filiodendro-nu, metančių ant asloš šėselių lametus, atsi-tojo už rėčkos ir išten žiūrėjo į visą savo mąžomis juodomis ir krutandiomis, kaip pe-lės, akimis. Jose buvo koks-tai nekantru-mas, laukimas ko, ir kartkarčiais blizgėjo džiaugsmo žiburėlis. Leidėjas žiūrėjo į re-daktorių. Tasai pajautė tą, pakėlė galvą ir su neramiu blizgėjimu akyse, su nerūšiu veido drebėjimu, lukterėjo į išeinantį jau Gvozdevą.

— „Palauk... palaukite! Jūs mane įleidėte. Bet jūs neturite tiesos... ti-kiuos, jūs tą atjauniatė! Aš esniu jums dė-kingas už... jusų... atvirumą, su kokių jūs išpasakojote, bet, atkartoju...“

Jis norėjo kalbėti su ironija, bet vietoj ironijos jo žodiuose skambėjo koks-tai se-kulamas, netvirtumas, ir jis padarė pertrau-ką, norėdamas susirukti daugiau spēkų atsi-kirtimui, pritinkamam ir jam ir tam jo tei-siui, apie kurio tiesas teisti jį, redaktorių, jis da niekada negalvojo.

— „Suprantama! — mostelėjęs galva at-sakė Gvozdev. — To tik ir teisybė, kurs mo-ka daug kalbėti.“

Ir, stovėdamas tarpduryj, jis apsidairė aplinkui su tokiu ant veido reiškimu, kurs aiškiai rodė jo nekantrumą ir norą juogrei-čiausiai iš čia išėiti.

— „Ne, palaukite! — keldamas balsą ir drauge ranką augstyn, suuko redaktorių. — Jūs surengėte ant manęs apkaltinimą, o jau pirmo savarankiškai nubaudente mane už mano neva prasikaltimą jums... Aš turiu tiesą apsiginti ir todėl prašau klaus-ty...“

— „Ir ką aš čia antgalo, jums apeinu! Jūs ginkitės ir teisingitės prieš leidėją, jeigu jums tati reikalinga, o su manim — ką čia daug ir šnekėti! Aš jus nuskriaudžiau, tai tempkite mane teisman... O tai, girdi, apsiginti!... Et, likite sveiki! — jis staiga apsisuko ir, sunėręs rankas užpakalyje, išėjo iš kambario.“

(Toliaus bus)

IŠ VISUR.

Į 2 d. balanzio Peterburge atsi-bus rinkimai rinkėjų į maskolišką viešpatystės du-mą, išrinks 6 dums sa-narius. Rinkimų dienoj ran-das bijosi maištų, mieste pla-tinasi visokios kalbos, rinkė-jai bijosi rinkties, kadangi buk revoliucijonieriai ren-giasi su bomboms vaikyti rinkėjus. Odesoj 1 d. balan-džio turėjo atsitūti 66 dirb-tuvės darbininkų rinkėjų rinkimai, bet pirm laiko po-licija suareštavo 66 darbinin-kų kandidatus ir darbinin-kams prisakė rinkti re-akcijonieriškos partijos kandidatus. Jeneral-guber-natorius Kaulbars uždraudė Odesoj visokius žmonių susi-rinkimus. Tokiose mat san-lygose atsi-buva garsus rinki-mai caro viešpatystėj. Kagi toki rinkimai gali užganė-dinti? O vienok visgi atsi-randa neišmanėliai, kurie ren-ka.

Į Galicijoj, netoli Stanis-lawowo, rusinai kaimiečiai laikė susirinkimą. Juos pri-žiūrėti randas atsiuntė ka-misiorij, bet jį kaimiečiai pa-tiko su akmenimis. Užtai žandarai suareštavo šešiis kai-miečius. Vedant juos į mie-stą, rusinai užsimanė atimti savo tautiečius nuo žandarų. Užgimė mušis, kuriame še-si rusinai likosi užmušti, o daug tauto sužeisti.

Nesikentimas lenkų ir ru-sinų Galicijoj labai pasididi-no. Nesenai buvo smarkios muštynės tarp lenkų ir rusi-nų studentų Lwovo universi-tete. Lenkai išėjo iš uni-versiteto rusinus studentus. Muštynėse daug studentų ta-po sužeistų.

Į Šiaurytinėj Siberijoj pasiekė čiabuvių bado, o kad kelių čia nėra, maisto žiemos laike negalima buvo privežti, nuo bado išmirė čielos čiabuvių tautos; oma-lonai ir olajai susirinko ant rodos ir nutarė, kad kiekvie-nas šeimynos tėvas pats turi užmušti savo pačią ir vaikus, o paskui pats turi nusizody-ti. Nusprendimas likosi iš-pildytas ir ne išliko nė vie-nas sanarys dviejų tautelių.

Terp Ukagurių motina ir vai-kas vienoj šeimynoj numirė iš bado, o pasilikęs tėvas ir dukte mito kunu pasimiru-sių.

Į Pulkas studentų techniškos mokyk-letėj į Volgos-Kamos banką Maskvoj, išsitraukė re-volverius ir banko urėdinin-kams prisakė stovėti rankas pakėlus. Persigandę urėdi-ninkai, prisakymą išpildė, tik vienas davė žinių banko sar-gams, kurie sualarmavo po-liciją. Subėgė policistai ap-stojo banką. Studentai, pa-sijutę apstotais, išmaušė lan-gus ir per juos, svaudydami, išsoko ant gatvės. Viena po-licistas likosi mirtinai pašau-tas. Keturiis studentus suė-mė, kiti pabėgo.

Į Gyvenanti Lietuvoj mas-koliai fanatikai, žinoma urėdininkai ir jų tarnai, atsi-saukė prie Wittės su meldi-mu, kad juos gintų nuo skriaudų, kadangi buk juos skriaudžia Lietuvoj ne mas-koliai. Skriaudė jie tuos ne maskolius per metų eiles, o skriaudžiamieje nė lūpų ati-daryti ne galėjo; dabar, ka-da ne maskoliai gali šiek tiek skusties, kalbėti apie savo skriaudas: caro tarnai vėl šaukia: „Karauli! Kei-štą mat dorus supratimą turi tie carpalaikio tarnai.“

teatro, užgimė maištai ir muštynės tarp šalininkų ir priešininkų teatro prancūziškos kalbos. Pirmiausiai iš teatro priešininkų burio pradėjo šaudyti. Vaikymui minčių nuo pliausias pasaukė kariūnė. Susirėmimuose 250 civilistų ir 150 policistų ir kariuonę likosi sužeistų. Du sužeisti oficialai pasimirė.

[Maskolijoj randas, matyt, laukia žmonių sukilimo, kadangi, nors iždas ne turi pinigų reikalingiausiems dalykams, jis visur didina policijos sąrgų ir žandarų skaitlį. Vien Peterburge policistų skaitlį padaugino ant 100 oficerų ir 1300 paprastų policistų. Jų užlaikymui pasiskyrė 404000 dol. viršaus

[Voronezo gubernijoj kaimiečius pasiekė bėdas. Jų sušelpimui renka visur aukas, bet urėdninkai, i kurių rankas eina aukos, ne daug jų dalina, todėl kaimiečiai apkaltina urėdninkus, kad jie bėduoliams paskirtus pinigus sau pasilaiko ir todėl rengiasi sukilti. Kad caro tarnai vagia viešai naudai paskirtus pinigus, tą visi nuo seniai žino.

[Tėvai vaikų, lankančių mokyklas mieste Kronstadte, gavo žinią, jog jeigu jų vaikai drįstų kritikuoti pasielgimą tvirtynės komendanto, tai ne tik mokyklos bus uždarytos, bet tėvams bus atimtos balsavimo tiesos renkant atstovus i viešpatystės dūmą ir jie pateks po sudu. Argi ne kvailas valdžią padavadijimas.

[Garsi konferencija mieste Algiciras, suaukta su tvarkymui Morokko reikalų, pabaigė savo darbą. Neutrališkoms viešpatystėms pasisekė sutaisyti Vokietiją su Prancūzija, nors tarp vieni kaip ir kiti išpuolė savo siekių išsivadėti, bet visgi Prancūzija gauna daugiau, negu Vokietija jai norėjo pripažinti.

[Siberijoj, mieste Čita, kariškas sudas nusprendė 13 pašto urėdninkų ant pakorimo už dalyvavimą pašto urėdninkų štraikuose. Duksta mat Maskolijoj caro tarnai ir nežino ką bedaryti, bet nežinia, ar žmonės ilgai kės tokį beprotišką jų dukimą.

[Caro randas vėl bando panaikinti, i niekus paversti tas tiesas, kokias, priverstas, pripažino Finlandijai. Mat caras papratus lauzyti savo pažadėjimus, elgtiesi teisnigai jis nemoka. Jo pažadėjimams mat negalima tikėti.

[Maskolijos revoliucijonieriai išsiuntė grafiui Witte'ui reikalavimą, kad jis i sanvaitę laiko pasitrauktų nuo urėdo ministerių perdėtinio, kadangi tik jis kaltas, jeigu Maskolijoj nėra tvarkos. Jeigu reikalavimo ne išpildys, jis bus nuzudytas.

[30 d. kovo, iš kastynių Lens, Prancūzijoje, kur prazuvo 1200 kalnakasių, ištraudė 14 gyvų darbininkų. Jie oloj išbuvo 20 dienų. Sako, kad olose yra dar daugiau gyvų. Mito jie mėsą pastipusio arklio ir šienų rastu oloj.

[Ant tukstančio dirbančių darbininkų, nelaimės pasiekia darbininkų: Prūsijoje 2,40, Anglijoj 1,39, Belgijoj 1,20, Prancūzijoje 1,14. Na, o kaip yra Amerikoj? Čia nelaimės nesiduoda nė suskaityti.

[Mieste Čita, rytinėj Siberijoj, matyt, kariūnė vėl susibuntavo, kadangi suareštavo ten daug oficerų, tame skaitliuje ir kazokų pulkavinių Galovačevą.

[Pereitą sanvaitę vien Peterburge suareštavo: 659 elgetas, 215 ypātų neturinčių paštų, 217 vagilių, 270 plėšikų ir 1067 politiška neistikimus ir tai tokius, kuriems nė jokios kaltės negali daryti.

[Pasitraukė nuo vietos Finlandijos generalgubernatorius Gerhard, kadangi jis ne galėjo susitaikyti su caro komisoriais, žinomais reakcionieriais, Garinu ir Sergiejevskiu.

[Belgijos sostapijėj, mieste Brukselėj, besimokinantis muzikos amerikonas Bard prapuolet ir nežinia, kur dinga. Dėdė prapuoletio, senatorius Bard, pasamdė privatišką detektyvą jieskoti prapuoletio.

[Dėl mokintinių maistų Maskolijoj, uždare daug mokyklų, tarp tokių yra Vilniaus chemiškai-techniška mokykla, Briansko techniškoji ir Tomsko mokintojų seminarija.

[Japonijos pakrantėse, netoli Echizen, žvejų laivas užbėgo ant užsilikusios dar nuo laiko karės plaukinėjančios minos ir jos eksplozijos likosi i padanges išneštas. Japoniški žvejai likosi užmušti.

[Sulyg paskutinio gyventojų suskaitymo, Anglija su kolonijoms turi iš viso 398.301744 gyventojų, pati gi Didėji Britanija be kolonijų turi tik 41609091 gyventojų.

[Vidurinėj Amerikoj, respublikoj Costa Rica, atsibuvo prezidento rinkimai. Išrinko prezidentu buvusį iždo ministrį Cleto Gonzalesą Viejiel.

[Ekaterinoslavių miesto rinkėjų išrinko: 47 šalininkus caro manifesto, 17 konstitucionalistų demokratų, 15 žydų ir 5 reakcijos pasekėjus.

[Šimet Australijoj buvo pievų ir krumų degimai. Daug žmonių ir gyvulių prazuvo, o daugelis nuo išgasčio gavo proto sumaišymą.

[Prieš rinkimus i garėjų dūmą valdžios griebiasi areštavimo ištekmingesnių ypātų: Maskvoj antai kas dieną areštuoja po 100—200 ypātų.

[Varšavos mokslo apskričio viršininkas gavo priakymą Lenkijos mokyklose ir universitete vartoti lenkišką kalbą.

[Japonijoj, anglių kastynėse Takashina, atsitiko dujų eksplozija, kurios 250 anglikasių likosi užmušti.

[Vokietijoj, netoli Coblenzo, nuslinkęs kalno sonas, išardė kaimė Muelheim 150 namų.

[Persijoj, provincijoj Seistan, apsiėriškė tarp gyventojų aziatiškas maras.

Paukštis.

A. NIEMOJEWSKIO.

Nieks nežinojo jo tikros pravarės. Vadino jį Paukščiu. Neveltai ir veidą turėjo kaip pelėdos, akis kaip vanago, nosį gi panašią avirbių vanagėlio snapui.

— Paukšti, truksta, popierai!

Ant rytejaus Paukštis jau traukė visą glėbį.

— Paukšti, pritrūkome raizdų!

Rytoj vežė jau Paukštis dėžę nuo dviejų pudų.

— Paukšti, raštas atliktas!

Tą pačią dieną Paukštis rinko egzempliorius ir nešė laukan. Tas žmogus buvo vienatinių pasleptų spaustuvės su pasaulė tarpininku. Nieks nežinojo jos pasilėpimo vietos, net nuo istikimaisių tos partijos sanarių šita spaustuvė buvo slepiama. Kas peržengė sieną, tas gyvyje revoliucijinio žodžio kalvės, tas turėjo išsivadioti visos savo praeities. Ne liko jam motinos, nustojo tėvo, neturi vaiko, neturi draugo, neturkšta laimės, negundina jį garbės, etiketis jį i jokius turtus, nė nuopelnus šio arba anojo gyvenimo, žodžiu — gyvenimamsiskai. Visa tavo dora yra tai etika revoliucijinio anonymio. Kankintiniai, kurie nuo aukuro persikelia i amžinų laimėjų dangų — tai ne tu. Didvyriai, prisikėlę tarp karės lauko numirusiųjų ir plienų apkaustyti ant stovyklų papėdžių — tai ne tu. Daininiai, kuriuos liaudis vainikuoja — tai ne tu. Tavo gyvenimo etika yra visai nauja. Nebuvo jos gilioje senovėje tarp graikų-stojikų. Nė tu tiki, juog ateiti kiti žmonės ir griaus tavo darbą ir tolesnės pirmenygės gerovės dėlei užtrks tavo pėdas. Zengia tikrai vienas nuolatus progresas. Tu — ligalaukis darvokšnė, ligalaukis tikrai jungi praeitį su ateitimi, paskui sutrupės, ir prapuls. Tai yra taip aišku kaip du sykiu du — keturi.

Paukštyje kuo atsakančiausia atrodė vietą šios filozofijos ir etikos iškunijimas. Jis pasiekė šią ypatingą lygį, kokia kada nors atsižymėjo šaunus vyrai. Tačiau jis buvo tikrai spaustuvės tarnu, iš sakyklų jis nekalbėjo, nemokino, neužrašė tomų visokiais išvadžiojimais ir pertikrinimais, nebuvo galų gale jis pavaiskui kitiems, nes tie, kurie su juom sykiu dirbo, neturėjo laiko viens kitą temyti. Gyveno — ir to jiems užteko. Veikė — ir tas visus jų dvasios reikalus ganėdino. Plačioje pasaulėje augo prispaudimas, jie požemyje taisė jam grabą. Pasaulėje vyto blogo ir gero pažinimo medis, jie iš idėjos sėklos varė naujas sveikas šaknis su neapsakoma speka ir daugybe pasleptų auksinių vaisių.

Ant galo prisiartinio sprendžiamoji diena. Paukštis, kurs paprastai rytmečiais praisilindavo su spaudinių pundais ir vakarais tikrai grįždavo, sykį grįžo netikėtai pusdienyje ir tarė: — Rinkite, ką galite ir kuo greičiausiai išvaikščiokit. Visų akys nuo dėžių pasikėlė ant žmogaus teip šaltu krauju kalbančio tuos baises žodžius, aplekė jie visas buto kerčias ir šalis, ir 10 minutų nepraejus, jau nė vieno darbininko neliko, dėžės išstūtos, popiera surinkta ir išnešta. Jie dingo, kad kur kitur nežinomoje vietoje vėl susirinkti. Vienas Paukštis pasiliko. Pradėjo jisai barikaduoti duris ir langus. Ant stalo padėjo du Smitho ir Wessono revolverius su 12 šūvių, greta jų peilį ir kirvį. Išliko kvailas atsitikimas! Tą dieną buvo labai slidu. Paimniupo. Išleido punda.

Virvė truko, viskas iširo. Norėjo surinkti. Bet tame laike artinosi įmestargis su kasžin kokių agentų, kuri iš akių gerai pažino. Turėjo bėgti. Visoje miesto dalyje jį pažinojo, nieks vienok jį nenuvėlė. Visiems žinomas buvo jo gyvenimas. Neatbutinai polietijai suras, ir jo draugas užklupo. Pasisekė jam, kaip jau žinome, persegėti pastatuosius, bet pats jau nebeištruko. Viskas pabaigta... O, ne! Nepateks jis i jų rankas teip lengvai. Prie jų daiktų, kurie gulėjo ant stalo, pridėjo dar patronų dėžutę. Per skylę langinyčiose, nuo seniaus jau tam tyčia išgręžiose, galima taikyti i gan plačias tarpo šalis. Užkistas duris, užstatytas spintomis, teip greitai ne išlauz; bėto galės jis šaudyti iš kito kambario.

Jau kasžin kas varpelį smarkiai patraukė. Paukštis žvilgtelėjo pro langą plyšį, visas namas apsuptas žandarmerija ir policija. Ant arklio sėdi viršininkas. Paukštis patraukė ir šovė. Oficerius krito nuo arklio. Apšūsių retėžis išsiblašė i visas šalis. Nutilo. Paukštis vėl pažiūrėjo. Bet kas čia? Nuėjo sau! Išsėmė patroną nauju pakeitė ir laukia. Praėjo pusvalandis. Umai šūvis ir kelios kulkos perverė langinyčias, atsimušdamos priešakinėje sienoje. Paukščiui pasitaikė akį pridėti prie kito plyšio ir patėmyti šalyje stovinčios kariuovijos dalį, kuri šioje valandoje taikė vėl i gnumajį žmogaus pilį. Vos tik nabagas pasitraukė, antras šūvis išdaužė pusę langinyčios. Paukštis mėgino taikyti, bet buvo per atstus i revolverio šūvis vargiai ar pasiektų. Tuom tarpu subildėjo i duris. Jau medis sutraukėjo. Čia gi da kirvydis kerta. Paukštis už duris atsistojo. Barikada sutrupėjo. Jau plyšyje pasirodė veidas. Paukštis vėl šovė i istiesų šaudė, kaip išmokytas. Trumpas vaitojimas... sumišimas... i pėkštinių reguliariški žingsniai. Vos vos pasilėpė už sienos, teip i tą patį plyšį trenkė salva. Paukštis vėl žvilgtelėjo per uždarytą langą. Va, slėpiasi pamuriais. Paukštis trūpti išsikėlė, pasilinkė, šovė sykį, antrą, trečią, ketvirtą, šaudė greitai ir pasėkmingai. Jų kulkos laksto po visą kambarį. Apginėjamas ta šalin tuščia revolerį, ima kitą. Grįžta prie lango, nieko nemato. Išsikėia — o čia gi nuo pastogės priešakinį namų pataikyto šūvio kulka perdūrė Paukščiu kaktą. Automatiškai suspaudė kaktą, iššovė i orą ir griuvo ant grindų.

Šaudymas vienok nesiliovė. Jau Paukščio kunas pludro kraujuose, lavoną badė dar naujos kulkos. Sistematiškai, kaip karės lauke su pasleptu priešu šaudė visas buto kerčias. Revoliucijonierius mat tai „gndrus žmogus“! Kame nors pasilėps, kaip tykojais žvejis visados išką. Pusvalandžiui praėjus, kariiviai išdrįgo įsiveržti i vidų. Paukštis jau buvo atšalęs ir dūmuose, kurių prisilpė kambarys, vos galėjo jį atrasti. Jų jairtimas buvo teip baises, kad fatkulniais šaltą lavoną spardė ir kulbėmis jį daužė.

Galop atvyko vyresnybė. Perkratė visą gyvenimą, apžiūrėjo mažiausią dalyką. Paguldė Paukštį augstieninką. Du viršininkai kupurėse ir cariškuose plėšiuose žiūrėjo i tą nepaprastą Paukščio veidą ir vienas iš jų tarė: — Paslutes žmogus! Kitas atsakė: — Privalytų paklausti Lombroso: Genijus ar iškrypimas? Unteroficieras, kurs, klupodamas, laikė Paukščio galvą, kad viršininkas galėtų prisizūreiti, idiotiškai šypodamas, pramurmėjo: — Revoliucijoninė kiauė, jusų malonybė... Viršininkai išputė lūpas, rodydami nenūganėdinimą. Vienas iš jų, atsisukęs prakalbėjo: — Bet jis čia, tur but, ne pats vienas buvo! Tas klausymas sujūdino visus. Subruzdėjo. Kur kiti? Pabėgo? Kaip ir kada ištruko? Kur nusidavė? Abejojimo ženklas pasirodė ant veidų. Viršininkai skubiai išėjo, paskui ir kiti; tarėsi prieangyje, paskui ant gatvės ir... gan greitai sau nuvažiuo. Apgalėtame bute liko tik tai ke li kareiviai ir ant grindų gulintis Paukštis, nejudąs, jau šaltas — sutrupėjusi darvokšnė — bet teip ramus, lyg kad perdurtas kulka, dar galvotų ir galvodamas, vėlės akimis matytų naują butą, kitą kokį tén Paukštį, kurs kas rytą įseina su spaudžiniiais ir grįžta su balta nepri spaudžinta dar popiera.

M. Bevardis.

Kas kovoja.

Pasibaigė garsus lietuvių seimas, turėjęs sutaisyti, suvienyti lietuvius, bet vietoj vienybės, jis sukėlė dar didesnį sumišimą.

S. Bostono Kliubas, „Keleivijje“, šaukia ant seimo sekretoriaus, F. Bagočiaus, kad neperskaitė jo nutarimų! I šimtą visokių rezoliucijų, patarimų, įnešimų, linkėjimų perskaičiau prieš delegatus, net gerkle pradėjo skandėti ir tik vieną tulo G. T., negalėjau perskaityti, padėjau i šalį, ant pabaigos, kurios negalėjome sulaukt, pusė visų raštų nebuvo perskaityta. Bet kas do nauda iš perskaitymo? Vieni delegatai snausti pradėjo, kiti šaukė, kad pabaigti su tuom tuščiu skaitymu, o treči kalavo, kad nebskaityčiau. Dr. Šliupas, pamatęs, kad aš gromatėl su pasveikintimais S. T. padėjau, kurią aš parodžiau visiems ir pasakiau dėlko, sužuko: „Jei visus skaitai, dėlko šis ne? Bet ant galo jau ir pats, vėl atstojęs, prabylo: „Skaityk tik nuo kuopų, nuo pavienių mesk“. Skaičiau nuo draugų, kuopų... Dr. Šliupas stėjo atgal: „Ką, sako, mes leisim čia laiką ant skalimo įnešimų, rezoliucijų nuo 400 socialistų! Mes esame susirinkę vardan 300000 lietuvių, o ne vardan tos sąjungos socialistų! Baigt su tais skaitymais!“ Vieni rėkė skaityti, kiti ne, pasidarė mišins. Kun. Kaulakis šaukė, jog visus iš avetainės išvarys jei kels lermą... Apילו, bet daugiau jau nebskaityta tų laisčių nė įnešimų. Tai kuomi aš esu kaltas So. Bostono kliubui, jei man seimas nedaleido skaityti visų mandatų, įnešimų, eto? Ne skaitytų liko beveik trečia dalis iš viso, tai jei visi pradėtų teip bausti, ne patektų man skuros? Aš, budamas i Pittsburgho pasiūstas, neperskaičiau pats savo suvienytų draugų įnešimų, turėjau pasiganėdinti. Bet ir perskaityti perėjo vien per ausis, delegatų, jokios ištraukos ne buvo daryta, taigi jokios vertės tas skaitymas ne atnešė. Dėlko tas kliubas teip šaldžiai mane šmeižia, turbut nereikia paaiškinimo.

Ne gana, kad pas mus, Pittsburgu, atsirado žmonės, kurie neįmano, ką daryti, kaip tik man ant kulnų lipi. Už ką? Gal užtai, kad F. Bagočius socialistas, turi eit lauk iš komiteto. Štai pažūrėkime i „Spindulį“ NN. 10 ir 11. Kuomi ten aš ne esu pavadintas? Vagis, niekšas, neaprašytas vaikas, ne tobulas, be „fraktikos“ (naujas žodis iš knygų Sokrato, kurias „Sp.“ vartoja). Ištikro, jeigu nepažyčiau rašė jo i jo ypatiško pikto ant manęs, labai but ne mie la ant to žiūrėt, bet pažinodamas jį i jo darbus, nesistebiu. Kada atvažiuavau i Pittsburgą, tai buvau ir tobulas ir geras ir jau ne vaikas, nes ketino i du mėnesių padaryti mane kunigu ir jau namai buvo nusamdyti Alleghenyj, kur turėjo but bažnyčia, bet ateisakius man nuo to pasiulymo, likau niekšu. O labiausiai jam skauda, kad aš centrališku sekretoriu tapau, kas, turbut, labiausiai nepatiko, nes šaukė: „matysim, ar visuomenė laikys tokius sanarius srvo komitete“. Ant galo išmetė mane ir iš akademijos ir pastatė „prie“ (turbut malkas kapotį). Bet tiek su tuom, čia yra teismai, kurie tokiems apšmeižimams padarys galą ir paprašys mandato per laikraštį šmeižti žmones.

Nepakanka viešos agitacijos, slapta eina savo kelin, kad tą socialistą diskredituoti. Štai p. U., buvęs ant seimo už delegatą nuo Allegheny, Pa. S. L. A. kuopos, parvažiavęs, parnešė mums tokias naujienas: „Bagočius ant seimo gavo mušt nuo Šliupo, B. kepurę ant seimo sumainė ant krepsinko, kur bažnyčioj pinigų renka, B. ant seimo pradėjo teip rėkt, keikt, plust, kad net maršalka, atėjęs, liepė atsisėst; B. vakare ant prakalbų ant Labor Lyceum. Philadelphiaj, vietoj kalbėti, kaip jis pasigarsino „Spindulį“ („Sp.“ buvo parašyta tulo delegato, kad B. kalbėjo), nešant kun. Žilinskui pinigų trepaus, priapulė iš uždurių ir su sąnja išgrobė pluoštą. Tikt pripuolus Šliupui, kun. Jasaičiui, kun. Kaulakiui, pasisekė pinigų atimti“.

Ar dar reikia geresnių naujienų? Dėlko tai tuli draugai teip toli nužengė ir teršia ypatus, kurios, nuo jų nieko nereikalauja, tik pildo savo pareigas. To per daug! Ar gi jau užmiršot, tautiečiai, grafterius, ubagus, niekšus, etc. Lizdeiką, Širvydą, Baltrušaitį, o dabar imsitės už sanarių naujojo komiteto ir trauksite savo roles tolin? Ne gražus ginklas šmeižti ypatus, o apie darbą visai užmiršti. Gal tokiu būdu nori iškovot laisvę savo gimtiniam kraštui?

Fort. J. Bagočius
C. K. R. Š. fin. sekret.

Pittsburgu, atsirado žmonės, kurie neįmano, ką daryti, kaip tik man ant kulnų lipi. Už ką? Gal užtai, kad F. Bagočius socialistas, turi eit lauk iš komiteto. Štai pažūrėkime i „Spindulį“ NN. 10 ir 11. Kuomi ten aš ne esu pavadintas? Vagis, niekšas, neaprašytas vaikas, ne tobulas, be „fraktikos“ (naujas žodis iš knygų Sokrato, kurias „Sp.“ vartoja). Ištikro, jeigu nepažyčiau rašė jo i jo ypatiško pikto ant manęs, labai but ne mie la ant to žiūrėt, bet pažinodamas jį i jo darbus, nesistebiu. Kada atvažiuavau i Pittsburgą, tai buvau ir tobulas ir geras ir jau ne vaikas, nes ketino i du mėnesių padaryti mane kunigu ir jau namai buvo nusamdyti Alleghenyj, kur turėjo but bažnyčia, bet ateisakius man nuo to pasiulymo, likau niekšu. O labiausiai jam skauda, kad aš centrališku sekretoriu tapau, kas, turbut, labiausiai nepatiko, nes šaukė: „matysim, ar visuomenė laikys tokius sanarius srvo komitete“. Ant galo išmetė mane ir iš akademijos ir pastatė „prie“ (turbut malkas kapotį). Bet tiek su tuom, čia yra teismai, kurie tokiems apšmeižimams padarys galą ir paprašys mandato per laikraštį šmeižti žmones.

Nepakanka viešos agitacijos, slapta eina savo kelin, kad tą socialistą diskredituoti. Štai p. U., buvęs ant seimo už delegatą nuo Allegheny, Pa. S. L. A. kuopos, parvažiavęs, parnešė mums tokias naujienas: „Bagočius ant seimo gavo mušt nuo Šliupo, B. kepurę ant seimo sumainė ant krepsinko, kur bažnyčioj pinigų renka, B. ant seimo pradėjo teip rėkt, keikt, plust, kad net maršalka, atėjęs, liepė atsisėst; B. vakare ant prakalbų ant Labor Lyceum. Philadelphiaj, vietoj kalbėti, kaip jis pasigarsino „Spindulį“ („Sp.“ buvo parašyta tulo delegato, kad B. kalbėjo), nešant kun. Žilinskui pinigų trepaus, priapulė iš uždurių ir su sąnja išgrobė pluoštą. Tikt pripuolus Šliupui, kun. Jasaičiui, kun. Kaulakiui, pasisekė pinigų atimti“.

Ar dar reikia geresnių naujienų? Dėlko tai tuli draugai teip toli nužengė ir teršia ypatus, kurios, nuo jų nieko nereikalauja, tik pildo savo pareigas. To per daug! Ar gi jau užmiršot, tautiečiai, grafterius, ubagus, niekšus, etc. Lizdeiką, Širvydą, Baltrušaitį, o dabar imsitės už sanarių naujojo komiteto ir trauksite savo roles tolin? Ne gražus ginklas šmeižti ypatus, o apie darbą visai užmiršti. Gal tokiu būdu nori iškovot laisvę savo gimtiniam kraštui?

Fort. J. Bagočius
C. K. R. Š. fin. sekret.

Redakcijos atsakymai.

JONUI BLT., CHICAGOJ. Rašant ką nors i laikraštį, reikia i savo adresą paduoti. Ant galo čia aprašyti visai privatiški dalykai, kokiais laikraščiai ne užsiima. Jei kuonigas kazruoja, tegul sau kazruoja, iš to dar visuomenė bledies ne sulauks. Tegul kunigai tik ne stabdo viešų darbų. Privatiški visuomenę ne gali apeiti.

SUVALKIEČIUI. Patalpinti ne galima. Su ypatomis, ar jos yra „žvaigždės“ agentai, ar kitoki, laikraščiai ne kovoja. Jeigu agentas prieš visuomenę nusidėjo, tai reikia ju nuodėmes aprašyti. Tamištos gi rašte vien jo nuodėmes teipgi vien prieš ypātą aprašytos.

Prieš prasikaltimus.

Didesniuose Amerikos miestuose veria įstatymiskai gyveną valstiečiai Kliubus apsaugojimui žmonių nuo prasikaltimų, vienok, kaip rodo, rezultatai šito siekio yra labai nežymūs. Prasikaltimai jokiū būdu negali buti panaikinti su pagalba prievartos. Geras ir nuolatinis užsiėmimas visų žmonių, idant jie teisingai galėtų savo šeimynas išmaityti, turėtų kur kas didesnį įpudį ant prasikaltimų negu tveriami kliubai. Žmonės, kurie bauginasi darbo, neturėtų buti vietos teisingo žmonių draugijoj, bet dėl žmonių, kurie negali dirbti iš ligos ar silpnumo, tai dėl jų yra Trineiro Amerikoniškas Eliksyras. Karčiojo Vyno, geriausias vaistas nuo skilvio nemalimo ir visų jo nesveikimų. Šitas vaistas veria už pačių ligos šaknų — už pačio skilvio silpnumo — ir padaro skilvį ne vien tvirtu, kad jis priima valgį, bet net teip, kad šitas reikalauti-reikalauja valgio. Jeigu malimas valgių bus geras, tada įgauna kunas naują, gryną kraują, o su tuom ir naujas pajėgas ir tvirtumą. Vaistas pagaminima apetitą, ramų miegą ir visišką sveikumą kunui. Gaunamas aptiekose arba pas pabirkantą Juozapą Trinerį, 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Draugysčių Reikalai.

Susirinkimas.

8 d. balandžio, 2½ val. po pietų, Freiheit Turner salėj, ant So. Halsted st., bus didelis lietuvių susirinkimas, atkakės i Lietuvos revoliucijonierių atstovus laikys pranešimą apie paskutinius ten atsitikimus. Ant mineto susirinkimo kviečia visus lietuvius.

Soc. 4tos kuopos Kom.

Nauja Draugystė.

Chicago Brighton Park, Ill. 17 d. kovo, 1906, susitvėre čia nauja draugystė po vardu „Visu Sevyntu“. Komitetas draugystės: prez. V. Pikelis, vice-prez. Kaz. Gamula, prot. sekr. Vl. Radzevicius, fin. sekr. A. Radzinauskas, kasierius Romaldas Frankevičius. Susirinkimai atsiubura 3418 38 st. (4-6) Su guodone Komitetas.

Dr-stė svz. Petro ir Povilo.

Philadelphia, Pa. Mineta dr-stė ant laikyto savo susirinkimo, 11 d. kovo, 1906 m. O'neile' Hall, nutarė per 3 mėnesius instojimo mokėti ant 50c nuimant. Ta darc iš prielasties penkiu metu dr-stės egzistavimo ir susiorganizavimo. Dr-tės mitingai per ta laiką bus 8 d. balandžio, 18 d. gegužio ir 11 d. birželio. Utai dabar yra gera proga Philadelphiaje prie dr-stės prisirašyti. Vardan Komiteto A. Danilevičius, sekr. 1328 S. Lee st. Philadelphia, Pa. (4-6)

Susirinkimas Susvj. L. A.

Chicago, nedidelio 8 d. balandžio, 1906 S. L. A. 36ta kuopa turės kvartalini susirinkimą J. Ruigio salėje 3301 S. Morgan st. Prasides tuojau po 12tos val. diena. Visi sanariai 36tos kuopos būkite ant mineto laiko, užsimoketi prigrilintias moketis; bus rinkimas delegatu i 21 seimą i kiti svarbus nutarimai reikaluose seimo. Telpi norinti prisirašyti prie Susvj. L. A. uprasomai ateiti ir prisirašyti. „Liuosas“ įnešimas i sale košnam.

Komitetas.

Tautiška draugystė Lietuvos Mylotoju.

Grant Works, Ill., susitvėre nauja tautiška draugystė. Mitingus laiko ima nedideliai po 10to kiekvieno mėnesio, salėje A. Bielauko, 49ta ir ave. ir 14tos ulyzeios. Mėnesine moketis 25c. Pagelba ilgoje \$5.00 ant savaitės. Administracija.

Padėkavone nuo Parapijos Apveizdos Dievo Komiteto.

Szirdingai dėkavoje me godotinali Lucybas draugystei už jos priankumą mums, o ypatingai už parselą, kuria suteikete mums per drauga Feliksa Lauraitį, \$15.00. Labai szirdingai dėkavome už tai.

Apveizdos Dievo parapijos Komitetas.

Ballus.

Union City, Conn. Pranešame broliams lietuviams i Lietuvai. Kad 28 d. balandžio, 1906, atsiub Lietuvos Dukteru draugystės ballus, ant lietuviškos salos Linden Park. Prasides septinta valanda vakare ir trauksit iki dviliktai nakties. Įsengs kiekvienam 15c. Muzikantai pribus i Karaliausianus ir graus viekius geriausias mokius, utai nepribuve galies. Kad prisizins merginu ir jaunikiu gales daugumas sau drauga ar drauge pasirinkti. Utai upraso visus kuoskaitingiausiai atsilankyti.

Komitetas.
